

Armin Mikos von Rohrscheidt

Bibliografia światowej i polskiej refleksji naukowej na temat turystyki kulturowej

Turystyka Kulturowa nr 8, 79-112

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Raport

Armin Mikos von Rohrscheidt

Bibliografia światowej i polskiej refleksji naukowej na temat turystyki kulturowej.

(Stan: sierpień 2012)

Wstęp.

Niniejszy raport jest zaktualizowaną i znacznie rozszerzoną wersją pierwszego zestawienia, sporządzonego niemal dwa lata wcześniej i opublikowanego w 10 numerze „Turystyki Kulturowej” za rok 2010 (s. 40-68). W okresie, który minął od tej publikacji, ukazało się kilkanaście ważnych analiz o globalnym znaczeniu, publikowanych głównie w angielskim, niemieckim i hiszpańskim obszarze językowym. Również w Polsce przeprowadzono liczne badania w poszczególnych dziedzinach i ważniejszych destynacjach turystycznych, pojawił się także szereg nowych opracowań dotyczących poprzednio nie analizowanych dziedzin i aspektów rodzimej turystyki kulturowej, a także odbyły się ważne konferencje, których dorobek został opublikowany i zasługuje na uwagę badaczy. To wszystko sprawiło, że konieczne okazało się przygotowanie i wydanie nowego raportu na temat naukowej analizy fenomenu turystyki kulturowej.

Spośród zmian wprowadzonych w stosunku do poprzedniej wersji raportu, pierwszą i największą w skali jest włączenie nowych publikacji, co spowodowało przyrost ich liczby w zestawieniu o około jedną trzecią. Oprócz tego dokonano także krytycznego przeglądu i selekcji tekstów w tych dziedzinach, w których od roku 2010 pojawiły się całościowe opracowania książkowe lub monografie ciekawych poszczególnych zjawisk albo wybranych aspektów. Jeśli nowe publikacje tego rodzaju dotyczyły tych samych kwestii, które poprzednio poddane były tylko częściowej analizie lub opisywane przez pojedyncze artykuły zajmujące się wybranymi zagadnieniami albo obszarami geograficznymi – to w nowym zestawieniu zastąpiły one poprzednie teksty, które tym samym straciły na znaczeniu jako dotychczas reprezentatywne dla danego zakresu badań lub właśnie jako jedyne go reprezentujące. W innych dziedzinach, w braku takich obszernych i całościowych opracowań pozostawiono analizy częściowe, dołączając do nich nowe, o ile takie się pojawiły. Trzecim istotnym novum jest uwzględnienie po raz pierwszy lub wyodrębnienie kilku nowych zakresów badawczych, takich jak metodologia badań turystyki kulturowej i turystów kulturowych oraz organizacja turystyki kulturowej, w tym specjalistyczny pilotaż i przewodnictwo. Także ostatnia część niniejszego Raportu: odautorski Komentarz, pojawia się po raz pierwszy w tej jego edycji. Odnosi się on do polskiej refleksji naukowej, a jego zadaniem jest wskazanie z jednej strony na nowe aspekty i obszary, które zostały nią objęte, z drugiej na nadal istniejące białe plamy lub na zakresy niedostatecznie zbadane. Wymagając szczegółowych badań i opisu, jednocześnie stanowią one potencjalne obszary zainteresowań naukowych dla osób, które dla swoich analiz badawczych poszukują zagadnień, gwarantujących ich rzeczywistą przydatność.

I. Metodologia i struktura raportu, Kryteria selekcji publikacji.

Cele zestawienia: Głównymi adresatami tego wykazu są osoby zajmujące się naukowo turystyką kulturową lub kulturowymi aspektami podróży, w szczególności autorzy obszerniejszych rozpraw i opracowań naukowych, w tym doktoranci, ale także autorzy projektów turystycznych oraz studenci piszący swoje prace absolutoryjne. Korzystanie z tematycznie zestawionej bibliografii ma im umożliwić uzyskanie orientacji w prowadzonych badaniach oraz w istniejących źródłach i opracowaniach. Z drugiej strony, w kontekście luk stwierdzonych zwłaszcza w krajowej bibliografii, uważni czytelnicy odkryją dla siebie

możliwości zajęcia się konkretną słabo rozpoznaną i opisaną tematyką badawczą. Pierwszy raport powstał niezależnie od istniejącego odrębnego działu bibliografii w portalu elektronicznym Biblioteki Instytutu Turystyki, odnoszącego się do piśmiennictwa naukowego na temat turystyki kulturowej. Było to konieczne z uwagi na wady i braki zamieszczonego tam zestawienia. Należą do nich: 1. koncentracja na polskich źródłach z pominięciem wielu światowych pozycji kluczowych dla danej problematyki, 2. niewystarczające dane na temat polskiego piśmiennictwa, nie uwzględniające znaczących i obszernych pozycji, w tym opartych na własnych badaniach, przy jednoczesnym uwzględnianiu m.in. nie opartych na badaniach empirycznych notatek o charakterze publicystycznym oraz krótkich informacji badawczych, 3. rzadkie i wybiórcze uzupełnianie spisu według niejasnych kryteriów (np uwzględniające jedne artykuły ze zbiorowych opracowań z pominięciem innych, znacznie obszerniejszych i często opartych na przeprowadzonych badaniach), Dodatkowo w okresie ostatnich dwóch lat dał się zauważyć 4) bardzo słaby poziom kwerendy źródeł i uzupełnienia tej bazy danych. Wszystko to stanowi wystarczające uzasadnienie dla regularnego aktualizowania odrębnej, wyspecjalizowanej bazy danych na temat naukowych publikacji dotyczących turystyki kulturowej.

Wykorzystane źródła: Podstawowym źródłem dla poprzedniego zestawienia piśmiennictwa światowego w językach: angielskim, francuskim, hiszpańskim, włoskim i portugalskim była bibliografia zestawiona przez Grega Richardsa dla ATLAS (Atlas Cultural Tourism Bibliography), opublikowana na portalu internetowym tej instytucji (www.tram-research.com/atlas), ze stanem podanym na miesiąc lipiec 2010. Dla potrzeb poprzedniego raportu przeprowadzono selekcję umieszczonych tam pozycji bibliograficznych uwzględniając tylko publikacje książkowe, a następnie przypisano je do odpowiednich działów bibliografii. Niestety, od tej pory wspomniana bibliografia nie była aktualizowana. Dlatego przy przygotowaniu niniejszego raportu autor posługiwał się fachowymi wyszukiwarkami bibliotecznymi (takimi jak Book Finder) i katalogami światowych księgarni elektronicznych (miedzy innymi Amazon i „books shop eBay”), weryfikując je następnie na oficjalnych portalach internetowych odnośnych wydawnictw, zawierających recenzje i spisy treści oferowanych pozycji. W odniesieniu do poszczególnych dziedzin: historii podróży kulturowych, organizacji turystyki oraz metodologii badań nad turystyką pozycje były wyszukiwane także w spisach wykorzystanej literatury zawartych w najnowszych dostępnych pozycjach. Dla literatury niemieckojęzycznej podstawą były ponadto kwerendy autora i jego korespondencja z odpowiedzialnymi z zbioru (m.in. w Instytucie Szlaków Kulturowych w Luksemburgu, 2009, oraz w niemieckich i austriackich uczelniach (w Paderborn, Monachium, Innsbrucku i Wiedniu), zrealizowane w okresie marzec-czerwiec 2012. Natomiast dla uzupełnienia piśmiennictwa polskiego źródłem były bibliografie zestawione przez wszystkich autorów dostępnych monografii na temat turystyki kulturowej i jej poszczególnych form, opublikowanych w latach 2010-2012, zestawienie umieszczone na portalu internetowym Biblioteki Instytutu Turystyki (<http://www.intur.com.pl/biblioteka>), przy czym w ostatnim przeprowadzono selekcję, eliminując jedno - lub kilkustronicowe notki oraz artykuły o charakterze publicystycznym i takie, których tematyka w niewielkim stopniu odpowiada refleksji nad turystyką kulturową. Obok tego wykorzystano także elektroniczne katalogi bibliotek naukowych polskich uczelni i instytutów badawczych, bibliografię prac opublikowanych w czasopiśmie naukowym „Turystyka Kulturowa”, spis tych publikacji zamieszczony w sieci (www.turystykakulturowa.org/?id=spis), także własne obszerne zasoby bibliograficzne autora.

Zastosowane kryteria podziału literatury. Dla wygody szukających, zestawioną literaturę podzielono na kilka głównych działów, zaś w ich ramach na pozycje książkowe opublikowane w językach obcych, pozycje książkowe w języku polskim (m.in. monografie, rozprawy naukowe, podręczniki akademickie), wreszcie ważniejsze i obszerniejsze artykuły i pozostałe opracowania w języku polskim. Działy niniejszego zestawienia zawierają spis

publikacji o następujących zakresach: (w kolejności) 1. kwestie fundamentalne (w tym zagadnienia aksjologiczne, antropologiczne), 2. historyczny rozwój turystyki kulturowej, 3. ekonomiczne, socjologiczne i psychologiczne aspekty turystyki kulturowej, 4. metodologie badań nad turystyką kulturową i badań turystów kulturowych, 5. organizację turystyki kulturowej, w tym fachowy pilotaż i przewodnictwo, 6. poszczególne formy turystyki kulturowej (zgodnie z jej podziałem zaproponowanym w opracowaniu A. Mikosa v. Rohrscheidt: „Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy” Wyd. 2. 2010”, s. 68) oraz 7. literatura na temat wybranych destynacji w aspekcie turystyczno-kulturowym.

Każdorazowo zostały podane główne pozycje książkowe literatury zagranicznej i wyłącznie w ich braku podano podstawowe krótsze opracowania. Następnie zestawiono pozycje książkowe w języku polskim (o ile istnieją) i ważniejsze polskie artykuły oraz pozostałe opracowania. Nie uwzględniono m.in. krótkich notatek oraz takich publikacji, które stanowią tylko relacje na temat stanu badań lub organizacji turystycznej obszaru, opisanych szerzej gdzie indziej – zostały one uznane za nie wnoszące nowej wiedzy.

Wskazówki odnośnie korzystania (wyszukiwania pozycji). Poszukujący opracowań odnoszących się do określonej problematyki powinien najpierw zapoznać się z zestawieniem działów bibliografii. Książki i artykuły o charakterze ogólnym, dotyczącym samego zjawiska turystyki kulturowej, jej ekonomiczno-społecznych aspektów, rozwoju historycznego, metodologii badań i organizacji zostały zestawione w odrębnych działach na początku bibliografii (działy:1,2,3,4,5). Zainteresowani materiałami na temat konkretnych typów wypraw kulturowych lub odpowiadającego im potencjału turystycznego powinni poszukiwać tytułów opracowań najpierw w zestawieniu dotyczącym danej formy turystyki kulturowej (w dziale 6), zgodnie z tytułami poszczególnych modułów tego działu, natomiast w jego braku - ewentualnie w segmencie „inne formy turystyki kulturowej”, znajdującym się na końcu działu (6.3.14). Artykuły odnoszące się zasadniczo lub wyłącznie do poszczególnych obszarów recepcji turystyki kulturowej: w tym miejsc i miejscowości, regionów, krajów, szlaków, zamieszczone są w osobnym dziale na końcu bibliografii (dział 7) i tam należy ich szukać.

W niektórych przypadkach możliwe jest, że dane opracowanie, odnoszące się do problematyki mieszanej, jest zamieszczone tylko w jednym z odpowiadających jego treści działów: np. artykuł o walorach turystycznych muzeów biograficznych – tylko w dziale poświęconym turystyce biograficznej - nie ma go zaś w dziale „turystyka muzealna”. Dzieje się tak wtedy, gdy dla tego pierwszego działu ma on znaczenie istotne, podczas gdy w drugim jest tylko jednym z wielu tekstów. W wyjątkowych przypadkach tekst został uwzględniony w obydwu działach – stało się tak zwłaszcza wtedy, gdy jest to jedyne opracowanie na dany temat w polskiej literaturze naukowej i w jego braku omawiana tematyka pozostałaby nieuwzględniona. Podobne rozwiązanie zastosowano, gdy opracowanie znajdujące się – jako jedno z wielu – w ramach zbiorowej monografii uwzględnionej w jednym dziale posiada fundamentalne znaczenia dla innego działu, przy jednoczesnym braku całościowych opracowań odnoszących się do tego ostatniego. W takim wypadku tekst, nie wyodrębniony w pierwszym z działów (jako stanowiący integralną część publikacji zbiorowej), został uwzględniony w drugim dziale.

II. Zestawienie literatury

1. Fundamentalne kwestie turystyki kulturowej

1.1. Literatura zagraniczna:

- Amirou R., 2000, *Imaginaire du tourisme culturel*, Wyd. Presses universitaires de France, Paris,
- Camargo P. de, Cruz, G., da (red.) 2008, *Turismo Cultural*, Wyd. University Press, Salvador, Bahia
- Cuvelier P., 1999, *Anciennes et nouvelles formes de tourisme*, Wyd. L'Harmattan, Paris
- Dreyer A. (red.), 2000, *Kulturtourismus*, Wyd. Oldenbourg, München-Wien
- Dreyer A., Linne M., 2006, *Grundlagen des Kulturtourismus*, Wyd. Hochschulverbund Distance Learning, Brandenburg
- Fladmark J.M.(red.), 1994, *Cultural Tourism*, Wyd. Donhead Publishing, London.
- Froidure J. 1998, *Du Tourisme social au tourisme associatif*, Wyd. L'Harmattan, Paris
- Fusco Girard, L., Nijkamp, P., 2009, *Cultural Tourism and Sustainable Local Development*, Wyd. Ashgate, Farnham,
- Groen C., Van der Neut D., 1995, *Cultuurhistorisch toerisme, erf goed al goed*, "Special Recreatie en toerisme", Wyd. Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme, Nr. 6-7
- Guttman C. 1999, *Vers une éthique du tourisme*, "Le Courrier de l'Unesco." 52 (czerwiec)
- Hausmann A.; Murzik, L. (red.), 2010, *Neue Impulse im Kulturtourismus*, VS Verlag, Wiesbaden,
- Heinze T. (red.), 1999, *Kulturtourismus: Grundlagen, Ziele, Trends und Fallstudien*, Wyd. Oldenbourg, München – Wien
- Herrero Prieto, L. C. (red.), 2000, *Turismo cultural: El patrimonio histórico como fuente de riqueza*, Wyd. Fundación del Patrimonio Histórico de Castilla y León, Valladolid:
- Hughes H., 2003, *Arts, entertainment and tourism*, Wyd. Butterworth-Heinemann, Oxford-Burlington
- Jansen-Verbeke M., Priestley G.L., Russo A.P. (red.), 2008, *Cultural Resources for Tourism: Patterson, Processes and Policies*, Wyd. Nova Science Pub Inc, Hauppauge (NY)
- Köb S., 2005, *Reisephilosophie. Neue Ziele für Touristen oder Über die Selbstveränderung in alternativen Welten*, Wyd. Focus, Giessen
- Kostiainen A.; Syrjämaa T.(red.), 2008, *Touring the Past. Uses of History in Tourism. Discussion and Working Papers*, „Keskusteluja ja raportteja” Nr 6. Wyd. The Finnish University Network of Tourism Studies (FUNTS) Savonlinna,
- Knudsen B. T., Waade A.M., 2010, *Re-Investing Authenticity: Tourism, Place and Emotions*, Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Matzka Ch.; Eigner M.; Heinrich A.; Süßenbacher H., 2003, *Kulturtourismus*, t.1 i 2, Trauner Schulbuchverlag, Linz
- McKercher, B., Du Cros, H., 2002, *Cultural tourism: the partnership between tourism and cultural heritage management*, Wyd. Haworth Press, Binghamton, New York
- Munsters W. (1994; 1997) *Cultuurtoerisme*. Wyd.Garant, Apeldoorn
- Origet du Cluzeau C., 1998, *Le tourisme culturel*, Wyd Presses universitaires de France, Paris:
- Pellegrini F.A., 2000, *Turismo Cultural em Tiradentes*. Wyd. Manole, Sao Paulo
- Pellegrini G.C., 2010, *Esplorazioni geografiche e turismo culturale*, Wyd ArchetipoLibri, Bologna
- Pereiro X., 2009, *Turismo cultural. Uma visão antropológica*, "PASOS. Revista de turismo e patrimonio cultural", (www.pasosonline.org), Edita collection Nr 2
- Reisinger Y., 2003, *Cross-cultural behaviour in tourism: concepts and analysis*, Wyd. Butterworth-Heinemann, Oxford, Boston
- Richards G. (red.), 2001, *Cultural Attractions and European Tourism*, Wyd. CABI Publishing, Wallingford
- Richards G. (red.), 2007, *Cultural Tourism. Global and Local Perspectives*, Wyd. Haworth Hospitality Press, New York
- Richards G., Pereiro X., 2007, *Cultural Tourism: Negotiating identities*, Wyd.: UTAD, Vila Real

- Richards G., Wilson, J., 2008, *The Changing Context of Cultural Tourism*, Wyd. ATLAS, Arnhem
- Richards G., 2009, *The Impact of Culture on Tourism*, Wyd. OECD, Paris
- Robinson M., 1996, *Tourism and cultural change*, Wyd. Channel View Publications, Cleveland
- Robinson, M. and Boniface, P. (1999) *Tourism and Cultural Conflicts*. CABI, Wallingford.
- Robinson, M., Evans, N., Callaghan, P. (1996), *Tourism and cultural change: tourism and culture: towards the 21st century*, Wyd. Business Education Publishers, Sunderland
- Rojek Ch., Urry J., 1997, *Touring cultures: transformations of travel and theory*, Wyd. Routledge, London-New York
- Thiem M., 1994, *Tourismus und kulturelle Identität. Berner Studien zur Freizeit und Tourismus*, Tom 30. Bern-Hamburg
- The Impact Of Culture on Creativity*, 2009,. Studium przygotowane dla Komisji Europejskiej (Dyrekcja Generalna Edukacji i Kultury)
- Turismo Cultural. El Patrimonio historio como fuente de riqueza, 2000, Fundacion del patrimonio historico, Valladolid
- Schwegmann M, 2001, *Kulturtourismus – Fluch oder Segen*, Wyd. Universität Osnabrück
- Smith V.L., 1978, *Host and Guests. The Anthropology of Tourism*, Wyd. Basic Blackwell, Oxford
- Weissenborn B., 1997, *Kulturtourismus*, Seria: Trierer Tourismus Bibliographie, Nr 10, Trier

1.2. Polskie pozycje książkowe:

- Buczowska K., *Turystyka kulturowa. Przewodnik metodyczny*, Wyd. AWF Poznań, Poznań
- Jędrzyak T, 2008, *Turystyka kulturowa*, Wyd. PWE, Warszawa
- Kawałko B., Pastuszka J. (red.), 2000, *Turystyka i dziedzictwo kulturowe*, Wyd. WSZiA w Zamościu, Zamość
- Kazimierczak M. (red.) 2004, *Turystyka w humanistycznej perspektywie*, Wyd. AWF, Poznań
- Kazimierczak M. (red.) 2007, *Turystyka i podróżowanie w aksjologicznej perspektywie*, Wyd. AWF Poznań
- Kazimierczak M. (red.) 2008, *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań
- Kazimierczak M (red.), 2010, *Współczesne podróże kulturowe*, Wyd. AWF, Poznań
- Kowalczyk A. (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa
- Kowalczyk A. (red.), 2010, *Turystyka zrównoważona*, Wyd. PWN, Warszawa
- Krawczyk Z., Lewandowska-Tarasiuk E., Sienkiewicz J.W. (red.), 2009, *Człowiek w podróży*, Wyd. Almamer, Warszawa
- Mikos von Rohrscheidt A. 2008, 2010, *Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, Wyd. GWSHM Milenium, Gniezno (1), KulTour.pl, Poznań (2)

1.3. Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Barbier B., 2005, *Wybrane aspekty turystyki kulturowej Francuzów*, „Turyzm” z.1-2 , s.95-120
- Burszta W.J., 2008, *Przeznaczenie: kultura. Cztery uwagi o antropologii globalnego turystyki*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 17-27
- Jarnecki M., 2011, *Wielokulturowość jako atut i atrakcja turystyczna*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 10, s.4-24
- Kazimierczak M., 2008, *Etyczny wymiar zrównoważenia w turystyce kulturowej ery ponowoczesnej*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.347-358
- Kazimierczak M., 2009, *W poszukiwaniu autentyczności turystyki kulturowej*, [w:] Krawczyk Z., Lewandowska-Tarasiuk E., Sienkiewicz J.W. (red.), 2009, *Człowiek w podróży*, Wyd. Almamer, Warszawa, s. 41-58
- Kosiński W., 2004, *Turystyka kulturowa, krajobraz kulturowy, kultura międzyludzka*, „Folia Turistica” nr 15, s.5-27

- Kowalczyk A., *Współczesna turystyka kulturowa – między tradycją a nowoczesnością*, [w:] A. Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 9-57
- Leniartek M.K., 2009, *Turystyka konceptualna, czyli podróż nad morza południowe*, [w:] Leniartek M.K. (red.), *Terra incognita w turystyce*, Wyd. WSZ, Wrocław, s. 401-420
- Mazurkiewicz L., 2008, *O istocie turystyki kulturowej*, „Turystyka i Rekreacja”, Wyd. AWF, Warszawa, t.4, s. 51-61
- Mikos von Rohrscheidt A., 2008, *Turystyka kulturowa. Wokół definicji*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.28-49
- Niemczyk A., Seweryn R., 2008, *Uczestnictwo w kulturze jako motyw zachowań turystycznych – studium teoretyczno-empiryczne*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 159-169
- Przybyś J., 2008, *Czy turystyka kulturowa może być "zrównoważona"?* [w:] S. Wodejko (red.) *Zrównoważony rozwój turystyki*, Wyd. SGH, Warszawa, 2008, s. 267-278
- Skoczek T., 2007, *Kultura szansą rozwoju współczesnej turystyki*, [w:] Przychodzeń Z.J., *Problemy rozwoju turystyki edukacyjno-kulturowej w Polsce i na świecie*, Wyd. SGGW, Warszawa, s.47-62
- Studzieniecki T., 1999, *Rozwój turystyki a ochrona środowiska kulturowego*, „Problemy Turystyki”, nr 3-4, s.21-34
- Wasiuk E., 2008, *Turystyka kulturowa – dialogiem XXI wieku*, M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.371-380
- Ziarkowski D., 2012, *Turystyka i sztuka – wzajemne relacje z perspektywy semiotycznej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 5, s. 22-37

2. Dzieje turystyki kulturowej

2.1. Literatura zagraniczna

- Berghoff H; Korte B.; Schneider R.; Harvie C.; (red.), 2002, *The Making of Modern Tourism: The Cultural History of the British Experience, 1600-2000*, Wyd. Palgrave Macmillan, Houndmills
- Brill A., 1997, *Als Reisen eine Kunst war. Vom Beginn des modernen Tourismus: Die "Grand Tour"*, Wyd. Wagenbach, Berlin
- Campbell M.B., 1988, *The Witness and the Other World: Exotic European Travel Writing, 400-1600*, Cornell Univ. Press, Ithaca (USA)
- Towner, J. 1985, *The Grand Tour: a key phase in the history of tourism*, Annals of Tourism Research 12, Wyd. Elsevier Ltd., Oxford
- Watson N.J., 2006, *The Literary Tourist, Readers and Places in Romantic and Victorian Britain*, Wyd. Palgrave Macmillan, Houndmills Basingstoke

2.2. Polskie pozycje książkowe:

- Mączak, A., 1978, *Życie codzienne w podróżach po Europie w XVI i XVII w.*, Wyd. PIW, Warszawa
- Mączak, A., 1998, *Odkrywanie Europy. Podróże w czasach renesansu i baroku*, Wyd. PIW, Warszawa
- Mączak, A., 2001, *Peregrynacje, wojaże, turystyka*, (Wyd. 2 popr. i uzup.), Wyd. Książka i wiedza, Warszawa
- Pawłowska B., 2007, *Pielgrzymki i podróże religijne do Rzymu w Starożytności Chrześcijańskiej (IV-VII w.)*, Wyd. WAM, Kraków.

2.3. Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Firlej W., 1999, *Szlakiem podróży turystycznych starożytnych Greków i Rzymian*, Zeszyty Naukowe WSE w Warszawie nr 4, s. 175 – 197

- Kostuch L., 2011, *Militarne ekspozycje w Periegesis Pauzanasza. Helleńska typologia wojennych świadectw jako dziedzictwa kulturowego*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 9, s. 28-41
- Midura F., 2009, *Podróże jako źródło poznania zabytków*, [w:] Krawczyk Z., Lewandowska-Tarasiuk E., Sienkiewicz J.W. (red.), 2009, *Człowiek w podróży*, Wyd. Almamater, Warszawa, s. 233-242
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2008, *Historyczne etapy rozwoju turystyki kulturowej* [w:] Turystyka Kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy, Wyd. GWSHM Milenium, Gniezno, s. 40-50
- Wyrwa A.M., 2007, „*Ad limina apostolorum*”. *Patron pielgrzymów – św. Jakub Starszy, apostoł i pielgrzymki do „jego grobu” w Santiago de Compostela. Szkice problemu*. [w:] „Studia Periegetica” Zeszyt 1, Poznań 2007, s. 7-32.

3. Ekonomiczne, socjologiczne i psychologiczne aspekty turystyki kulturowej

3.1. Literatura zagraniczna:

- Becker Ch., Steinecke A., (współpraca: S. Höchlin), 1997, *Kulturtourismus: Strukturen und Entwicklungsperspektiven*, Wyd. Fern-Universität Hagen
- Butler R.W., 1980, *The Concept of a Tourist Area Cycle of Evolution: Implications for Management of Resources*, „The Canadian Geographer”, 24 (1).
- Boniface P., 1995, *Managing quality cultural tourism*, Wyd. Routledge, London
- Hausmann D., Murzik L., 2011, *Neue Impulse im Kulturtourismus*, Wyd. Springer Fachmedien, Wiesbaden
- Enzo N., 2004, *Turismo culturale e promozione della sostenibilità ambientale*, Wyd. Maggioli Editore, Santarcangelo di Romagna
- Freyer W., 1997, *Grundlagen der Tourismuswirtschaft für den Kulturtourismus*, Wyd. FernUniversität Hagen, Hagen
- Harrison D. 2002, *Tourism and the Less Developed World – Issues and Case Studies*, Wyd. Oxford University Press
- Kulturtourismus: Besucherlenkung versus Numerus clausus. Studie und Dokumentation zum Fachkursus 258/95, 1996*, Wyd. Deutsches Seminar für Fremdenverkehr, Berlin
- Nahrstedt W., 1997, *Kulturtourismus*, Wyd. FernUniversität Hagen, Hagen
- Pires M. J., 2001, *Lazer e Turismo Cultural*, Wyd. Manole, São Paulo
- Reisinger Y., Turner L.V., 2003, *Cross-Cultural Behaviour in Tourism: Concepts and Analysis*, Wyd. Butterworth-Heinemann (imprint: Elsevier Science Ltd.), Oxford
- Richards, G. (red.), 2007, *Cultural Tourism. Global and Local Perspectives*, Wyd. The Haworth Hospitality Press, New York
- Richards G., Wilson J., 2006, *Developing creativity in tourist experiences: A solution to the serial reproduction of culture?* „Tourism Management”
- Richards G., Wilson J., 2008, *Changing Structures of Collaboration in Cultural Tourism*, Wyd. ATLAS, Arnhem
- Richards G., Wilson J., 2008, *Changing Places – The spatial challenge of creativity*, Wyd. ATLAS, Arnhem
- Robinson M., Evans N., Callaghan P. (red.), 1996, *Managing cultural resources for the tourist*, Wyd. The Centre for Travel and Tourism and Business Education Publishers, Sunderland
- Robinson M.; Evans N.; Callaghan P., 1996, *Culture as the tourist product, tourism and culture: towards the 21st century*, Wyd. Business Education Publishers Limited, Sunderland
- Smith, L. Waterton, E. and Watson, S. (eds) 2012, *The Cultural Moment in Tourism*, wyd. Routledge, London
- Steinecke A., 2007, *Kulturtourismus. Marktstrukturen, Fallstudien, Perspektiven*, Wyd. Oldenbourg, München-Wien
- Weissenborn B., 1997, *Kulturtourismus*, Trierer Tourismus Bibliografien, t. 10, Trier
- Smith M., Robinson M., 2006, *Cultural Tourism in a Changing World: Politics, Participation, and (Re)presentation*, Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Tunbridge, J. E., Ashworth, G. J. 1996, *Dissonant Heritage : the management of the past as a resource in conflict*, Wyd. Wiley, Chichester
- Walle, A.H. 1998, *Cultural tourism: a strategic focus*, Wyd. Westview Press Boulder. Oxford

3.2. Polskie pozycje książkowe:

- Banaszkiewicz M., 2012, *Dialog międzykulturowy w turystyce. Przypadek polsko-rosyjski*, Wyd. UJ, Kraków
- Bąk J. 2007, *Działania Unii Europejskiej na rzecz kultury i turystyki kulturowej*, Wyd. Difin, Warszawa
- Cynarski W., 2010, *Spotkania, konflikty, dialogi – analiza wybranych obszarów kultury fizycznej i turystyki kulturowej*, Wyd. Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów.
- Krawczyk Z., Lewandowska –Tarasiuk E., Sienkiewicz J.W.(red.), 2009, *Człowiek w podróży*, Wyd. Druk Tur, ALMAMER, Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Warszawa
- Mamzer H., 2003, *Tożsamość w podróży. Wielokulturowość a kształtowanie tożsamości jednostki*, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań
- Leniartek M. K.(red.) *Komercjalizm turystyki kulturowej*, Wyd. WSZ, Wrocław
- Puchnarewicz E. (red.), 2010, *Wielokulturowość w turystyce*, Wyd. WSTiJO, Warszawa
- Stasiak A. (red.), 2007, *Kultura i turystyka: razem czy oddzielnie?*, Wyd. WSTH, Łódź
- Stasiak A. (red.), 2008, *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH Łódź
- Stasiak A. (red.), 2009, *Kultura i turystyka: wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH Łódź
- Wieczorkiewicz A., 2008, *Apetyt turysty. O doświadczeniu świata w podróży*, Wyd. Universitas, Kraków.

3.3. Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Aleziak W., Biliński J., 2003, *Dziedzictwo kulturowe a nowe trendy w popycie i podaży turystycznej*, „Problemy Turystyki i Hotelarstwa” nr 2 , s.5-18
- Artyshuk O., 2010, *Indywidualne pakiety turystyczne w turystyce kulturowej*, „Turystyka Kulturowa”, nr 7-9 / 2010, s.69-89
- Buczowska K., 2009, *Turysta kulturowy – klient nietuzinkowy*, [w:] A. Stasiak (red.) *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 81-94
- Derek M., Kowalczyk A., 2009, *Turystyka kulturowa w świetle koncepcji klastra turystycznego*, [w:] A. Stasiak (red.) *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 33-50
- Isański J., 2008, *Turystyka kulturowa – dialog czy monolog? (Przypadek Angeliny Jolie)*, [w:] M. Kazimierzczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 72-82
- Kowalczyk A., 2008, *Turystyka kulturowa jako czynnik kształtujący konkurencyjność regionów*, [w:] Gołembski G. (red.) *Turystyka jako czynnik wzrostu konkurencyjności regionów w dobie globalizacji*, Wyd. AE, Poznań, s. 39-51
- Małek J., 2003, *Turystyka kulturowa jako czynnik rozwoju lokalnego*, „Prace i Studia Geograficzne”, t. 32, s.13-34
- Marciszewska B., 2000, *Turystyka kulturowa a rozwój społeczno-gospodarczy* [w:] Prace i Materiały. Teoria Ekonomii. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk, s. 75-87
- Marciszewska B., 2002, *Spoleczno-ekonomiczne uwarunkowania rozwoju turystyki kulturowej w Polsce*, „Problemy Turystyki i Hotelarstwa”, Nr 3, s. 5-9
- Markiewicz E., 2008, *Uwarunkowania kulturowe strategii produktu globalnego w przedsiębiorstwie hotelarskim*, [w:] M. Kazimierzczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.408-420
- Mikos v. Rohrscheidt A., (Raport): 2010, *Studia turystyki kulturowej na polskich uczelniach 2010*, „Turystyka Kulturowa” Nr 7-9, s. 126-129
- Niezgoda A., 2009, *Popytowe uwarunkowania turystyki kulturowej*, [w:] K. Buczowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 469-481
- Nowacki M., 2003, *Jakość produktu turystycznego obiektów dziedzictwa kulturowego i naturalnego*, „Problemy Turystyki i Hotelarstwa” nr 1, s.5-13
- Piotrowski J.P., 1997, *Obiekty kultury jako atrakcja turystyczna. Wybrane problemy promocji (ze szczególnym uwzględnieniem obiektów lokalnych)*, [w:] Kulturowe aspekty turystyki i gospodarki turystycznej, Wyd. UKFiT/PST, Warszawa, s.69-77

- Podemski K., 2008, *Turystyka kulturowa dla każdego*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 8-16
- Szkutnik J., 2012, „No walk - no work” - o związku sztuki i podróży, „Turystyka Kulturowa” Nr 6, s. 28-41
- Wartecki A., 2010, *Spoleczno-ekonomiczne uwarunkowania turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 1-3, s. 84-95
- Zmyślony P., *Rachunek zysków bez strat, identyfikacja ekonomicznych korzyści ze współdziałania kultury z turystyką*, [w:] A. Stasiak (red.) *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 7-24
- Zmyślony P., 2009, *Ekonomiczne aspekty kształtowania rozwoju turystyki kulturowej*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. fAWF, Poznań, s.452-468

4. Metodologia badań turystyki kulturowej i turystów kulturowych.

4.1. Literatura zagraniczna

- Ateljevic I., Pritchard A., Morgan N., 2007, *The Critical Turn in Tourism Studies: Innovative Research Methodologies*, Wyd. Elsevier, London
- Bao, J., 1996, *Tourism Development Research: principles, methodology and practice*, Wyd. Science Press Beijing
- Finn M., Elliot-White M., Walton M., 2000, *Tourism and Leisure Research Methods*, Wyd. Pearson Education, Harlow
- Jennings G., 2001, *Tourism Research*, Wyd. John Wiley and Sons (Australia)
- Philimore J., Goodson L., 2004, *Qualitative Research in Tourism: Ontologies, Epistemologies and Methodologies*, Wyd. Routledge, London
- Pickering M. (red.), *Research Methods for Cultural Studies*, Wyd. Edinburgh University Press, Edinburgh
- Matjas A., Nijkamp P., Neto P. (red.), 2007, *Advances in Modern Tourism Research.. Economic Perspectives*, Wyd. Physica-Verlag, Heidelberg / New York
- Richards G., Munsters W., (red.), 2010, *Cultural Tourism Research Methods*, Wyd. CABI Publishing, Wallingford
- Ritchie, B.W., Burns P., Palmer C. (red.), 2005, *Tourism Research Methods*, Wyd. CABI Publishing, Wallingford
- Ritchie J., Lewis J., 2003, *Qualitative Research Practice. A Guide for Social Science Students and Researchers*, Wyd. Sage, London
- Smith M.K., 2003, *Issues in Cultural Tourism Studies*, Wyd. Routledge, London
- Smith S.L.J., 1995, *Tourism Analysis. A Handbook*, Wyd. Longman, Harlow

4.2. Polskie pozycje książkowe

Brak

4.3. Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Kruczek Z., 2011, *Atrakcje turystyczne Fenomen typologia metody badań*, Proksenia, Kraków (odnośne rozdziały)
- Kruczek Z., 2005, *Metody badań atrakcji turystycznych*, [w:] R. Winiarski, W. Alejski (red.) *Turystyka w badaniach naukowych*. Wyd. AWF Kraków i WZIiZ w Rzeszowie, Kraków-Rzeszów
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2010, *Metoda oceny potencjału turystyczno-kulturowego mikroregionów. Propozycja* [rozdział w:] Mikos v. Rohrscheidt A., *Turystyka Kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, Wyd (2.), KulTour.pl, Poznań, s. 442-510
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2010, *Metoda oceny potencjału regionalnych tematycznych szlaków turystyczno-kulturowych*, [rozdział w:] Mikos v. Rohrscheidt A., *Regionalne szlaki tematyczne*, Wyd. Proksenia, Kraków, s. 69-174

5. Organizacja turystyki kulturowej, w tym przewodnictwo i pilotaż

Literatura zagraniczna:

- Ballart Hernandez J., 2001, *Gestion del patrimonio cultural*, Wyd. Ariel, Barcelona
- Bieger T., 2005, *Management von Destinationen*, Oldenburg Wissenschaftlicher Verlag, München
- Chhabra D., 2009, *Sustainable Marketing of Cultural and Heritage Tourism*, Wyd. Routledge, Oxford
- Cultural tourism: tourism at world heritage cultural sites: the site manager's handbook*, 1993, ICOMOS, Wyd. WTO, Madrid
- Camarero Isquierdo C., Garrido Samaniego M.J., 2004, *Marketing de patrimonio cultural*, Wyd. Piramide, Madrid
- Guido C., 2005, *Turismo culturale e promozione della sostenibilità ambientale*, Wyd. Maggiori Editore, Santarcangelo di Romagna
- Hanley K., Walton J.K., 2010, *Constructing cultural tourism : John Ruskin and the tourist gaze*, Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Hausmann, A. , 2011, *Kunst- und Kulturmanagement. Kompaktwissen für Studium und Praxis*, Wiesbaden
- Heinze T., 2002, *Kultursponsoring, Museumsmarketing, Kulturtourismus, Ein Leitfadens für Museumsmanager*, Wyd. Woehler, Wiesbaden
- John H., Schild H-H., Hieke K. (red.), 2010, *Museen und Tourismus. Wie man Tourismusmarketing wirkungsvoll in die Museumsarbeit integriert*, Wyd. transcript, Bielefeld
- Kagermeier A., 2010, *Wettbewerbsvorteil Kulturtourismus: Innovative Strategien und Produkte*, Wyd. Schmidt Erich Verlag, Berlin
- McCormick R.R., 2011, *Marketing Cultural & Heritage Tourism. A World of Opportunity*, Wyd. The Museum Store Association, USA
- Pike S., 2004, *Destination Marketing Organisations*, Wyd. Elsevier, Oxford
- Rager G., Weber B., 1997, *Kulturtourismus Management: Kulturtourismus und Öffentlichkeitsarbeit*, Wyd. FernUniversität Hagen,
- Roth P., 1998, *Marketing im Kulturtourismus – Kulturtourismus Management*, Wyd. Fernuniversität Hagen, Hagen
- Schmeer-Sturm M.L., 2012, *Reiseleitung und Gästeführung. Professionelle Organisation und Führung*, Wyd. Oldenbourg Verlag, München
- Sentias J.F., 2006, *Casos de turismo cultural. De la planificación estrategica e la gestion del producto*, Wyd. Ariel, Barcelona
- Sigala M., Leslie D., 2005, *International Cultural Tourism. Management, implications and cases*, Wyd. Elsevier, Oxford
- Smith M., Richards G. (red.), 2012, *Handbook of Cultural Tourism*, Wyd. Routledge, London
- Steinecke A., 2009, *Themenwelten im Tourismus: Marktstrukturen - Marketing-Management – Trends*, Wyd. Oldenbourg Wissenschaftlicher Verlag, München
- Timothy D., J.,(red.). 2007, *Managing heritage and cultural tourism resources*, Wyd. Univ. Minnesota, Ashgate,

Polskie pozycje książkowe

- Kruczek Z. (red.), 2011, *Piloci i przewodnicy na styku kultur, Materiały z VI Forum Pilotażu i Przewodnictwa w Szczecinie*, Wyd. Proksenia, Kraków, 2011,
- Kruczek Z.(red.), 2012, *Specjalizacja i profesjonalizacja we współczesnym pilotażu i przewodnictwie. Materiały z VII Forum Pilotażu i Przewodnictwa w Toruniu*, Wyd. Proksenia, Kraków
- Nowacki M., 2012, *Atrakcje turystyczne: koncepcje, stan, determinanty zadowolenia osób zwiedzających*, Wyd. AWF Poznań
- Purchla J. (red.), 2011, *Zarządzanie miejscami wpisanymi na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO w Polsce i w Norwegii - Management of UNESCO World Heritage Sites in Poland and Norway*, Wyd. międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Artyszuk, 2010, *Indywidualne pakiety turystyczne w turystyce kulturowej*, „Turystyka kulturowa” Nr 9, s. 4-24,
- Borzyszkowski J., 2011, *Turystyka kulturowa w dokumentach planistycznych wybranych krajów europejskich*, „Turystyka Kulturowa” Nr 5, s. 4-16
- Buryan P., Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, *Główne aspekty organizacji i koordynacji turystyki tematycznej na przykładzie „El Legado Andalusi”*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 5, s. 28-51
- Góral A., 2012, *Zarządzanie miejscami kultu religijnego w kontekście rozwoju turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 1, s. 19-34
- Kruczek Z., 2009, *Między atrakcją a pułapką turystyczną. Dylematy turystyki kulturowej XXI w.*, [w:] *Kultura i turystyka, razem ale jak*, praca zbiorowa pod red. A. Stasiaka, Wydawnictwo WSTH, Łódź, s.71–80.
- Kruczek Z., 2012, *Parki tematyczne jako flagowe atrakcje turystyczne. Rozwój i globalizacja*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 3, s. 29-40
- Mikos v. Rohrscheidt A., *Nowoczesne trasy miejskie jako forma prezentacji historii i kultury oraz oferta turystyczna*, [w:] *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, pod red. A. Stasiaka, Łódź, 2009, s. 95-126.
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, *Sylabus miejsc, czyli jak atrakcyjnie pokazać miasto współczesnemu turyście kulturowemu* [w:] *Z. Kruczek (red.) Piloci i przewodnicy na styku kultur, z serii „Monografie o tematyce turystycznej”* (nr 8), Wyd. Proksenia, Kraków, s. 99-122
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2012, *Przewodnictwo miejskie w kontekście wyzwań współczesnej turystyki kulturowej*, [w:] *Z. Kruczek (red.), Specjalizacja i profesjonalizacja we współczesnym pilotażu i przewodnictwie*, Wyd. Proksenia, Kraków, s.61-98
- Pawlicz A., 2012, *Zastosowanie technik yield management w komercjalizacji turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 1, s. 5-18

6. Poszczególne segmenty i formy turystyki kulturowej**6.1. Klasyczne podróże kulturowe (turystyka kultury „wysokiej”)****6.1.1. Turystyka dziedzictwa kulturowego****Literatura zagraniczna**

- Ashworth, G.J.; Larkham, P.J. (red.), 1994, *Building a New Heritage: Tourism, Culture and Identity in the New Europe*, Wyd. Routledge, London
- Becker C. Steinecke A. (red.), 1993, *Megatrend Kultur? Chancen und Risiken der touristischen Vermarktung des kulturellen Erbes*, Seria: ETI-Texte, Universität Trier
- Cuvelier, F., 1994, *Patrimoine, modèles de tourisme et développement local*, Wyd. L’Harmattan, Paris
- Doucet P., 1998, *Tourisme patrimonial: guide pratique. Ottawa*: Wyd. :Regroupement des organismes du patrimoine franco-ontarien, Ottawa
- Funari P.; Pinsky J., 2001, *Turismo e Patrimônio Cultural*, Wyd. Contexto, São Paulo
- Kirchanblatt-Gimblett B., 1998, *Destination Culture: Tourism, Museums, and Heritage*, Wyd. University of California Press, Berkeley
- Korsay M (red.), 1999, *Heritage, multicultural attractions and tourism*, Istanbul
- Leniartek M. (red.), 2008, *Cultural heritage as a tourism motive*, Wyd. WSZ ‘Edukacja’ Wrocław,
- Patin V.2003, *Tourisme et patrimoine*, Wyd. Armand Colin, Paris
- Prentice R., 1993, *Tourism and Heritage Attractions*, Wyd. Routledge, London
- Russo A.P., 1998, *Organising sustainable tourism development in heritage cities*, Wyd. Euricur, Rotterdam
- Silva F.; F. da, 2004, *As Cidades Brasileiras e o Patrimônio Cultural da Humanidade*, Wyd. EDUSP, São Paulo
- Timothy D.J., Boyd S.W., 2003, *Heritage Tourism* (seria: Themes in Tourism), Wyd Prentice Hall, Harlow, New York
- Timothy D.J., Nyaupane G.P., 2009, *Cultural heritage and tourism in the developing world: a regional perspective*, Wyd. Routledge, New York

Polskie pozycje książkowe

- Orłowski D., Wyleżalek J. (red.), 2011, *Związki polskiego dziedzictwa kulturowego z turystyką*, Wyd. WSTiJO, Warszawa
- Wyleżalek J., Orłowski D. (red.), 2011, *Dziedzictwo kulturowe Polski i jego znaczenie w turystyce*, Wyd. WSTiJO, Warszawa

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Bełkot A., 2010, *Karnawał w perspektywie Listy Niematerialnego Dziedzictwa Kulturowego UNESCO*, „Turystyka Kulturowa”, nr 1-3, s. 45-61
- Iłski K., Ratkowska P., 2009, *Turystyka prawnie chronionego dziedzictwa kulturowego* [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s.59-90
- Jagusiewicz A., 2000, *Raport: Zasoby dziedzictwa kulturowego i historycznego jako wartości turystyczne*, Wyd. Instytut Turystyki, Warszawa
- Jagusiewicz A., 2002, *Dziedzictwo kulturowe w turystyce polskiej*, „Problemy Turystyki”, nr 1-2, s.105-117
- Legienis H., 2001, *Raport: Przystosowanie wybranych pomników historii i kultury dla turystyki*, Wyd. Instytut Turystyki, Warszawa
- Lipińska I., 2011, *Turystyka dziedzictwa kulturowego – wybrane aspekty ochrony prawnej parku kulturowego*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 3, s. 14-27
- Riley R., 2007, *Typologia i podaż dziedzictwa kulturowego dla turystyki*, „Turyzm” z.1/2, s.93-107

6.1.2. Turystyka muzealna**Literatura zagraniczna**

- Heinze T., 2002, *Kultursponsoring, Museumsmarketing, Kulturtourismus, Ein Leitfaden für Museumsmanager*, Wyd. Woehler, Wiesbaden
- MacDonald S. (red), 1998, *The Politics of Display: Museums, Science, Culture*, Wyd. Routledge, London, New York.
- Marcon, G., 2002, *Cultural tourism and museums & galleries in the UK*, Wyd. City University, Department of Arts, Policy and Management, London
- Weber B., 2005, *Touristische Internationalisierungsstrategien für Museen*, Wyd. Österreichische Gesellschaft für Angewandte Fremdenverkehrswissenschaft, Wien
- Walsh K., 1992, *The Representation of the Past: Museums and Heritage in the Post-Modern World*, Wyd. Routledge, London.

Polskie pozycje książkowe

- Toczewski A. (red.), 2006, *Rola muzeów w turystyce i krajoznawstwie*, Wyd. Muzeum Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Janowski I., 2007, *Muzeum jako produkt turystyczny i obiekt dydaktyczny*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem czy osobno?*, Wyd. WSTH Łódź, s. 135-150
- Jędrusiak T., 2009, *Turystyka muzealna*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 36-58
- Kulesza E., 2004, *Raport: Imprezy realizowane przez muzea etnograficzne dla turystów krajowych i zagranicznych*, Wyd. Instytut Turystyki, Warszawa
- Leśniewski A., 2009, *Spoleczne placówki muzealne jako zaplecze regionalnej turystyki kulturowej na przykładzie Muzeum Regionalnego w Trzemesznie*, „turystyka Kulturowa”, Nr 6, s. 12-27
- Midura F., 1997, *Turystyczne wykorzystanie muzeów w Polsce* [w:] *Kulturowe aspekty turystyki i gospodarki turystycznej*, Warszawa, s.51-58
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, *Poznańskie muzea w kontekście standardów i potrzeb współczesnej turystyki kulturowej*, [w:] A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Obcy w Poznaniu...*, s. 362-404

- Stasiak A., 2000, *Muzeum jako produkt turystyczny*, [w:] A. Szwichenberg; E. Dziegieć *Przemysł turystyczny*, Wyd. Politechnika Koszalińska, Koszalin, 2000, s.165-182
- Nowacki M., 2007, *Analiza stanu atrakcji turystycznych w Polsce: muzea i obiekty paramuzealne*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem czy osobno?*, Wyd. WSTH Łódź, s.95-113

6.1.3. Turystyka literacka i filmowa

Literatura zagraniczna

- Baeton S., 2005, *Film-induced Tourism*, Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Herbert D., 2001, Literary places, tourism and the heritage experience, "Annals of Tourism", t. 28

Polskie pozycje książkowe

brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Buczowska K., 2007, *O wartościach turystyki stworzonej na bazie bestsellerów autorstwa Dana Browna („Kod Leonarda da Vinci”, „Anioły i Demony”)*, [w:] Kazimierczak M. (red.) *Turystyka i podróżowanie w aksjologicznej perspektywie*, Wyd. AWF, Poznań, s. 168-180
- Buczowska K., 2009, *Literatura podróżnicza faktu niedocenianą niszą turystyki literackiej*, „Turystyka Kulturowa”, nr 1, s. 3-12
- Miedzińska M.; Tanaś S., 2007, *Biblioteki jako przedmiot zainteresowań turystyki*, „Turystyka i Hotelarstwo”, Nr 12, s. 57-71. (publikacja faktyczna: 2009)
- Rozwadowski W., 2008, *Edukacja czytelnicza i turystyka edukacyjna*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.257-270
- Stasiak A., 2009, *Turystyka literacka i filmowa*, [w:] K. Buczowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 223-265
- Wawrzyniak M., 2010, *Czytanie miasta - idea produktu turystyki literackiej na przykładzie Łodzi*, „Turystyka Kulturowa”, nr 1-3, s. 96-109
- Zmyślony P., 2001, *Literatura jako podstawa tworzenia produktu turystycznego*, „Problemy Turystyki” nr 1-2 , s.21-31
- Zmyślony P., 2001, *Wpływ sztuki filmowej na rozwój nowych produktów turystycznych w Polsce*, „Problemy Turystyki” nr 3-4 , s.21-30

6.1.4. Turystyka eventowa

Literatura zagraniczna

- Ali-Knight J.; Chambers D. (red.), 2006, *Case Studies in Festival and Event Marketing and Cultural Tourism*, Leisure Studies Association Publication, Nr. 92, Wyd. LSA, Eastbourne
- Elgersson A., 2005, *Exploring event tourism strategies – a case study of four Nordic tourism organizations*, Wyd. Uniwersytet Göteborg
- Freyer W., Meyer D., Schierhag K., (red.), 1998, *Events – Wachstumsmarkt im Tourismus?*, FIT-Verlag, Dresden
- Getz D., 1997. *Event management and event tourism*, Cognizant Corporation, New York
- Lucas R., 2005, *Der öffentliche Raum als Bühne. Events im Stadt- und Regionalmarketing*, Seria: Wuppertal Papers, t. 154, Wuppertal
- McKercher, B.; Wan S. M.; Tse T, 2006, *Are Short Duration Cultural Festivals Tourist Attractions?* „Journal of Sustainable Tourism” Nr 14(1).
- Page S., Connell J., 2009, *Event Tourism*, Wyd. Routledge, New York
- Picard D., Robinson M., 2006, *Festivals, Tourism And Social Change*. Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Rennen W., 2007, *CityEvents. Place Selling in a Media Age*, Wyd. Amsterdam University Press, Amsterdam
- Richards G. 2000, *The European Cultural Capital Event: Strategic Weapon in the Cultural Arms Race?* “International Journal of Cultural Policy” Nr 6.
- Rosa M. C., 2002, *Festa, Lazer e Cultura*, Wyd. Papyrus, Campinas

- Opaschowski H., 1991, *Events im Tourismus. Sport- Kultur- und Städtereisen*, Seria: Schriften des deutschen Übersee-Instituts, t 41, Hamburg
- Säfken A., 1999, *Der Event in Regionen und Städtekooperationen. Ein neuer Ansatz des Regionalmarketings?*, „Schriften zur Raumordnung und Landesplanung, Augsburg

Polskie pozycje książkowe

brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Bełkot A., 2009, *Karnawał i „karnawał” w turystyce*, „Turystyka Kulturowa” s. 24-34
- Buczowska K., 2009, *Kulturowa turystyka eventowa*, [w:] K. Buczowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s.91-118
- Buczowska K., Majchrowicz E., 2010, *Fiesty hiszpańskie – jeszcze święta lokalne, czy już tylko atrakcje dla turystów?*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 4-6, s.18-38
- Geise P., 2008, *Karnawał i karnawalizacja w kontekście turystyki miejskiej*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.257-270
- Ratkowska P., 2010, *O festiwalu w kontekście turystyki kulturowej ,czyli turystyka eventową raz jeszcze*, „Turystyka Kulturowa” Nr 4-6, s. 109-129
- Smoleńska O., 2009, *Najnowsze trendy w turystyce eventowej. Gry fabularne i wydarzenia związane z fantastyką i technologią XXI wieku*, „Turystyka Kulturowa” nr 8, .31-39
- Świergiel S., Buczowska K., 2009, *Wyjazdy na imprezy elektronicznej muzyki tanecznej forma kulturowej turystyki eventowej*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 5, s.28-40
- Święcicki K., 2010, *Peregrynacje do miejsc związanych z teatrem Cricot 2. Przyczynek na temat rozwoju turystyki teatralnej* [w:] M. Kazimierczak (red.) *Współczesne podróże kulturowe*, Wyd. AWF Poznań, s.203-214

6.2. Turystyka edukacyjna

6.2.1. Podróże studyjne

Literatura zagraniczna

- Dürste H., Fenner M., 1986, *Studienreisen in der Erwachsenenbildung in die Dritte Welt. Neue Ansätze zum interkulturellen Lernen*, Wyd. Deutscher Volkshochschul-Verband, Bonn
- Rudolphi P., 2007, *Studienreisen in der erlebnisgesellschaft. Eine Untersuchung zu den Implikationen der Erlebnisorientierung in der Touristik*, „Paderborner Geographische Studien zur Tourismusforschung und Destinationsmanagement”, Nr 20, Paderborn
- Schäfer K.H., 1995, *Reisen um zu lernen. Zur Funktion von Studienreisen in der Erwachsenenbildung. Dargestellt an Beispielen der Volkshochschulen*, „Paderborner Geographische Studien zur Tourismusforschung und Destinationsmanagement”, Nr 9, Paderborn
- Steinecke A., 2001, *Konzeption, Organisation und Durchführung einer Studienreise – Beispiel Republik Irland*, Wyd. Universität Paderborn, Paderborn

Polskie pozycje książkowe

Brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Mikos von Rohrscheidt A., 2009, *Podróże studyjne jako klasyczna forma turystyki kulturowej*, [w:] K. Buczowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 119-156

6.2.2. Podróże tematyczne i szlaki kulturowe

Literatura zagraniczna

- Gobal Cultural Routes, Tourism and socio-economic viability*, 2012, (zbiorowe) Wyd. University of Jammu

- Maier J. (red.), 1994, *Touristische Straßen – Beispiele und Bewertung*, „Arbeitsmaterialien zur Raumordnung und Raumplanung“, t. 137, Bayreuth
- Meyer-Cech K., 2003, *Themenstraßen als regionalne Kooperationen und mittel zur touristischen Entwicklung – fünf österreichische Beispiele*, Universität für Bodenkultur, Wien
- Pechlaner H., (red.), 1999, *Burgen und Schlösser zwischen Tradition und Wirtschaftlichkeit. Probleme und Perspektiven*. Wien
- Schmude J, Trono A., 2003, *Routes for tourism and culture. Some examples for creating thematic routes from Italy, Greece, Portugal and Germany* Seria: *Beiträge zur Wirtschaftsgeographie*, Regensburg, Band 5, Wyd. Universität Regensburg

Polskie pozycje książkowe

- Gawęł Ł. 2011, *Szlaki dziedzictwa kulturowego. Teoria i praktyka zarządzania*, UJ, Kraków
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2010, *Regionalne szlaki tematyczne jako oferta turystyki kulturowej*, UAM Poznań
- Włodarczyk B., Krakowiak B., Latosińska J. (red.), *Kultura i Turystyka. Wspólna Droga*, Wyd. ROTWŁ, Łódź

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Gawęł Ł., 2012, *Szlaki dziedzictwa kulturowego – praktyka zarządzania. Refleksje po audycje śląskiego Szlaku Zabytków Techniki*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2, s. 5-27,
- Kowalczyk A., 2003, *Szlaki wina - nowa forma aktywizacji turystycznej obszarów wiejskich*, „Prace i Studia Geograficzne”, t. 32, s. 69-98
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2008, *Kulturowe szlaki turystyczne - próba klasyfikacji oraz postulaty w zakresie ich tworzenia i funkcjonowania*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s 201-228 oraz: „Turystyka Kulturowa”, Nr 2, s.17-32 (wersja rozszerzona).
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Polskie szlaki turystyczno-kulturowe: kryteria i zasady waloryzacji potencjału*, „Turystyka Kulturowa” Nr 4, s.4-29
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Tematyczne podróże po szlakach jako forma turystyki kulturowej*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 384-402
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2010, *Wykorzystanie średniowiecznych obiektów obronnych w Polsce w ramach różnych form turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 6, s.4-25
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, *Szlaki kulturowe jako skuteczna forma tematyzacji przestrzeni turystycznej na przykładzie Niemieckiego Szlaku Bajek*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 9, s. 4-27
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2012a, *Koordinacja turystycznych szlaków tematycznych – analiza wybranych systemów polskich i europejskich* „Turystyka Kulturowa”, Nr 1, s. 35-61,
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2012b, *Raport z audytu Szlaku Piastowskiego, przeprowadzonego w okresie od 1 marca do 27 kwietnia 2012, dokument przedstawiony Marszałkowi Województwa Wielkopolskiego i Radzie Programowo-Naukowej ds. Szlaku Piastowskiego*, s. 1-118
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2012, *Elementy formalno-prawne w organizacji kulturowych szlaków turystycznych - balast czy istotna potrzeba? Zarys problematyki na podstawie analizy funkcjonowania wybranych systemów* [w:] Cubula P. (red.) *Szlaki turystyczne a prawo.. Przeszłość, terażniejszość przyszłość*, Wyd. COTG PTTK, Kraków, s. 73-94
- Orzechowska K., 1997, *Szlaki dziedzictwa kulturowego jako produkt turystyczny*, [w:] *Kulturowe aspekty turystyki i gospodarki turystycznej*, Wyd. UKFiT/PST, Warszawa, s.41-49
- Orzechowska-Kowalska K., 2003, *Zasady tworzenia europejskich szlaków kulturowych* „Turyzm”z.2, s.69-78
- Orzechowska-Kowalska K., 2009, *Europejskie Szlaki Kulturowe Rady Europy*, „Turystyka Kulturowa”, nr 12, s. 3-19
- Stasiak A., 2006, *Produkt turystyczny – szlak*, „Turystyka i Hotelarstwo”, Nr. 10, s. 9-40

6.2.3. Turystyka biograficzna

Literatura zagraniczna

Santos C. A., Yan G., 2009, *Genealogical tourism. A phenomenological examination*, „Journal of Travel Research”

Polskie pozycje książkowe

brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Prinke R.T., 2009, *Turystyka genealogiczna – niedostrzegana nisza*, „turystyka Kulturowa” nr 6, s. 3-11

Rodacka M., 2003, *Specyfika i walory muzeów biograficznych w Polsce*, „Turystyka i Hotelarstwo”, Nr 4, s.35-60

Rodacka M., 2002, *Ruch turystyczny w muzeach biograficznych w Polsce i ich znajomość wśród społeczeństwa*, „Turyzm”, Nr 1., s.37-53

Rojek K., 2009, *Znaczenie pamiątek i rekonstrukcji historycznych epoki napoleońskiej w Polsce dla rozwoju turystyki kulturowej (historyczno-biograficznej)*, „Turystyka Kulturowa” Nr 5, s. 4-27

Wyszowska I., 2008, *Szanse rozwoju turystyki biograficznej w Polsce*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.381-391

Wyszowska I., 2008, *Turystyka biograficzna - istota, znaczenie, perspektywy*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 1, s.21-31

6.2.4. Pozostałe podróże edukacyjne

1. Literatura zagraniczna

Steinecke A., 1990, *Lernen. Auf Reisen? Bildungs- und Lernchancen im Tourismus der 90er Jahre*, Bielefelder Tourismus-Lektionen, Seria IKFA, Nr 9, Bielefeld

Polskie pozycje książkowe

Czerniawska O., Juraś-Krawczyk B.(red.), 2001, *Podróże jako projekt edukacyjny*, Wyd. WSHE, Łódź

Przychodzeń Z.J. (red.), Seria: *Problemy rozwoju turystyki edukacyjno-kulturowej w Polsce i na świecie*, Wyd. SGGW, Warszawa, do roku 2010 ukazało się 12 tomów. Część publikacji w większości tomów odnosi się do regionów i obszarów w kontekście turystyki edukacyjnej.

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Cynarski W.J., 2010, *Między Tajpej a Pensacolą. O turystyce naukowej refleksje własne*, „Ido. Ruch dla kultury”, T. 10 / 2010, s.89-101

Mika M., 2007, *Formy turystyki poznawczej*, [w:] W. Kurek (red.), *Turystyka*, Wyd. PWN, Warszawa, s.198-231

Mikos v. Rohrscheidt A., 2008, *Podróże seminaryjne*, [w:] *Turystyka Kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, Wyd. GWSHM Milenium, Gniezno, s.92-96

Mikos v. Rohrscheidt A., 2008, *Podróże seminaryjne*, [w:] *Turystyka Kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, Wyd. GWSHM Milenium, Gniezno, s.88-92

Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Podróż jako wyraz dynamizmu życia oraz czynnik osobistego rozwoju*, [w:] Krawczyk Z., Lewandowska-Tarasiuk E., Sienkiewicz J.W. (red.), 2009, *Człowiek w podróży*, Wyd. Almamier, Warszawa, s. 315-336

Różewska J. M., 2008, *Wybrane aspekty młodzieżowej turystyki językowej - nauka angielskiego w Wielkiej Brytanii*, „Turystyka i Rekreacja”, t.4., s.119-127

6.3. Powszechna turystyka kulturowa

6.3.1. Turystyka miejska

Literatura zagraniczna:

- AlSaiyad N. 2001, *Consuming tradition, manufacturing heritage: global norms and urban forms in the age of tourism*, Routledge, London,
- Ashworth, G. J.; Tunbridge, J. E., 1990, *The Tourist-Historic City*, Wyd. Belhaven, London
- Ashworth, G. J., 2000, *The tourist-historic city: retrospect and prospect of managing the heritage city*. Wyd. Pergamon, Amsterdam-New York
- Boberg K. Fechner O., Feist R., 2009, *Kulturtourismus - Zukunft für die historische Stadt*, VDG-Verlag, Weimar,
- Cazes, G. ; Potier F., 1998, *Le tourisme et la ville : expériences européennes*, Wyd. L'Harmattan, Paris
- Chesnel M., 2001, *Le tourisme culturel de type urbain : aménagement et stratégies et mise en valeur*. Wyd. L'Harmattan, Paris
- City Tourism and Culture. The European experience*, 2005, Redakcja: grupa badawcza LA group & Interarts, Wyd. UNWTO, Madryd / European Travel Commission, Bruxelles.
- Fainstein S., Judd D., 1999, *The tourist City*, Wyd. Yale University Press, Yale
- La demande touristique en espace urbain*, 1999, Red.: Direction du Tourisme, Collection Données Économiques n.º 33, ONZ
- Kolb B.M., 2006, *Tourism Marketing for Cities and Towns. Using Branding and Events to Attract Tourists*, Elsevier, Amsterdam.
- Landgrebe S., Schnell P.(red.), 2005, *Städtetourismus*, Wyd. Oldenburg Verlag, München/Wien
- Law C. M., 1995, *Urban Tourism: attracting visitors to large cities*, Wyd. Cassell, London.
- Law, C. M., 2002, *Urban Tourism The Visitor Economy and the Growth of Large Cities*. Wyd. Continuum, London
- Maier, G., Grabler, K., Wöber, K., Mazanec, J. A. (red.), 1997, *International city tourism: analysis & strategy*, Wyd. Pinter/Cassell, London:
- Meier I., 1994, *Städtetourismus*, Trierer Tourismus Bibliographie, t.6, Trier
- Orbash A., 2000, *Tourists in Historic Towns: Urban Conservation and Heritage Management*, Wyd. Routledge: Spon Press, London
- Page S., 1995, *Urban tourism*, Wyd. Routledge, New York-London
- Page S., Hall C. M., 2002, *Managing Urban Tourism. Themes in Tourism*, Wyd. Prentice Hall, New Jersey
- Pearce D.G., 2001, *An integrative framework for urban tourism research*, Wyd. Elsevier Science, Oxford
- Selby M., 2003, *Understanding Urban Tourism: Image, culture and experience*, Wyd. IB Tauris, London
- The Future of City Tourism*, 2006, red. WTO, Wyd. WTO, Madryd
- Tourisme Urbain*, 1994, "Collection Revue Espaces", Cahier Espaces, Nr. 39
- Walton M., 2003, *Managing tourism in cities*, Wyd. Wiley, Baffins Lane
- Wober K.W., 2002, *City tourism*, Springer Verlag, Wien
- Wyrzykowski J. (red.), 2005, *Urban tourism - present state and development peerspectives*, Wyd. A.U.T. Interior, Wrocław
- Yazigi E., 2003, *Civilização Urbana, Planejamento e Turismo*, Wyd. Contexto, Sao Paulo
- Zuziak Z., Broński K., 1992, *Managing tourism in historic cities*, International Cultural Centre, Kraków

Polskie pozycje książkowe

- Jądzewska I. (red.), 2008, *Funkcja turystyczna miast*, Wyd. UŁ, Łódź
- Lisowski M.(red.), 2008, *Turystyka i rekreacja w mieście*, Wyd. Wyższej Szkoły Menedżerskiej, Białystok
- Matczak A. (red.), 2008, *Turystyka miejska*, Wydawnictwo Uczelniane WS Gospodarki, Bydgoszcz

- Mikos v. Rohrscheidt A. (red.), 2011, *Obcy w Poznaniu. Historyczna metropolia jako ośrodek miejskiej turystyki kulturowej*, Wyd. Proksenia/KulTour.pl, Kraków/Poznań
- Pawlicz A., 2008, *Promocja produktu turystycznego: turystyka miejska*, Wyd. Difin, Warszawa

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Baczwarow M., 1999, *Europejskie miasta kultury a turystyka*, „Turyzm”, t.9, z.1., s. 189-199
- Buczowska K., 2006, *Turystyka kulturowa koniecznością i szansą dla rozwoju turystyki w polskich miastach*, [w:] A. Dąbrowski; R. Rowiński (red.) *Strategia rozwoju turystyki w Polsce na lata 2007-2013. Założenia teoretyczne jako inspiracja dla praktyki*, Wyd. AWF, Warszawa, s.125-130
- Dzieńdziura K., 2008, *Turystyka kulturowa w przestrzeni miejskiej - relacje przestrzenne i międzykulturowe*, [w:] Bosiacki S. (red.) *Gospodarka turystyczna w XXI wieku: problemy i perspektywy rozwoju w skali regionalnej i lokalnej*, Wyd AWF Poznań, 2008, s. 319-325
- Madurowicz M., 2008, *Rozumienie turystyki miejskiej*, Warszawa, dostępny online: www.wgsr.uw.edu.pl/turyzm/uploads/publikacje/TurystykaWmieście_MMadurowicz.pdf
- Mika M., 2007, *Turystyka miejska*, [w:] W. Kurek (red.), *Turystyka*, Wyd. PWN, Warszawa, s. 319-328
- Madurowicz M., 2008, *Kto jest turystą w wielkim mieście? Poszukiwania badawcze*, [w:] A. Kowalczyk. (red.), *Turystyka Kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. UW, Warszawa, s. 59-84
- Kaczmarek J., Kaczmarek S., 2009, *Turystyka kulturowa - Człowiek w miejskiej przestrzeni wymiany*, [w:] K. Buczowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF Poznań, s. 7-35
- Kowalczyk A., 2003, *Rozwój funkcji turystycznej jako cel polityki miejskiej*, [w:] G. Gołembski (red.), *Kierunki rozwoju badań naukowych w turystyce*, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa, s. 183-194
- Kowalczyk A., 2005, *Nowe formy turystyki miejskiej*, „Prace i Studia Geograficzne”, t. 35. s. 155-197
- Liszewski S., 1999, *Przestrzeń turystyczna miasta. (przykład Łodzi)*, "Turyzm", t. 9, z. 1, s. 51-73.
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Nowoczesne trasy miejskie jako forma prezentacji historii i kultury oraz oferta turystyczna*, [w:] A. Stasiak (red.) *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 95-126
- Miszewska B., 2009, *Miasto jako obiekt detektywistycznych odkryć turysty*, [w:] Leniartek M.K. (red.), *Terra incognita w turystyce*, Wyd. WSZ, Wrocław, s. 421-436
- Prylińska M., Ratkowska P., 2009, *City break – próba wyjaśnienia i zdefiniowania zjawiska w odniesieniu do polskiego rynku usług turystycznych*, „Turystyka Kulturowa” nr 10, s. 3-15

6.3.2. Wiejska turystyka kulturowa

Literatura zagraniczna

- MacDonald R.; Jolliffe L (red.), 2003, *Cultural rural tourism: Evidence from Canada*, “Annals of Tourism Research Journal” Nr 30(2)
- Royo-Vela, Marcelo, *Rural-cultural excursion conceptualization: A local tourism marketing management model based on tourist destination image measurement*, Tourism Management In Press, Corrected Proof, online: dostep: 20 .09.2010.
- Wanda George E., Mair H., Reid D.G., 2009, *Rural Tourism Development. Localism and Cultural Change.*, Wyd. Channel View Publications, Bristol

Polskie pozycje książkowe

- Jędrzyśiak T., 2010, *Wiejska turystyka kulturowa*, Wyd. PWE, Warszawa
- Piotrowski J.P.; Idziak W., 2001, *Kultura bogactwem turystyki wiejskiej*, Wyd. Fundacja Wspomagania Wsi, Warszawa

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Cynarski W.J., Słupecki J., 2011, *Treści turystyki kulturowej w obszarze badań agroturystyki i turystyki wiejskiej w świetle polskiej literatury przedmiotu*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 10, s.25-34

- Idziak W., 2009, Wioska tematyczna w aspekcie ekonomicznym, [w:] A. Stasiak (red.) *Kultura i turystyka. Wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 51-60
- Idziak W., 2009, *Specjalizacja tematyczna wsi a turystyka*, Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 127-138
- Kosmaczewska J., 2009, *Tworzenie markowych produktów turystyki wiejskiej w oparciu o wybrane dyscypliny plastyki ludowej*, [w:] P. Palich (red.) *Marka wiejskiego produktu turystycznego*, Wydawnictwo Akademii Morskiej w Gdyni, Gdynia, s. 203-209]
- Machnik A., 2008, *Na pograniczu turystyki kulturowej i przyrodniczej – turystyka wiejska i agroturystyka*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 226-232
- Maćkowiak M.; Seelieb P., 2009, *Wioski tematyczne jako produkt turystyczny i ich rola w rozwoju społeczności lokalnych*, [w:] Leniartek M.K. (red.), *Terra incognita w turystyce*, Wyd. WSZ, Wrocław, s. 315-324
- Midura F., 2008, *Dziedzictwo kulturowe elementem ożywienia ruchu turystycznego na wsi* [w:] *Ochrona środowiska. - turystyka i dziedzictwo kulturowe Pogórza Dynowskiego: V Konferencja Naukowo-Techniczna "Błękitny San". Materiały konferencyjne*, Jabłonka, 24-25 kwietnia 2008.-Dynów, s.33-42
- Mokras-Grabowska J., 2007, *Kultura ludowa w polskiej turystyce – autentyczność czy komercja?* [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem czy osobno?*, Wyd. WSTH Łódź, s. 257-272
- Mokras-Grabowska J., 2009, *Możliwości rozwoju turystyki kulturowej obszarów wiejskich w Polsce* „Turystyka Kulturowa” Nr 1, s.13-30
- Mokras-Grabowska J., 2009, *Wykorzystanie kultury ludowej w turystyce – nieuchronna komercjalizacja czy „ostatnia deska ratunku”?*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 139-162
- Pocza J., 2008, *Kultura bogactwem turystyki wiejskiej – „odkrywanie wartości małych ojczyzn”*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.217-225
- Przybyś J., 2008, *Dylematy wiejskiej turystyki kulturowej*, [w:] A. Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 85-117

6.3.3. Turystyka etniczna i sentymentalna

Literatura zagraniczna

- Butler R., Hinch T. (red.), 2007, *Tourism and indigenous peoples*, Wyd. Elsevier Ltd Oxford
- Maier P., 1996, *Rootstourismus. Reisen auf den Spuren der ausgewanderten Vorfahren unter besonderer Berücksichtigung des Hunsrück-Nahe-Raumes*, Seria: Materialien zur Fremdenverkehrsgeographie, T.36, Wyd. Geographische Gesellschaft, Trier
- Nath J., 2000, *The cultural heritage of a tribal society*, Wyd. Omsons Publications, New Delhi
- Picard M., Wood R., 1997, *Tourism, ethnicity, and the state in Asian and Pacific societies*, Wyd. University of Hawaii Press, Honolulu.
- Ryan C., Aicken M., 2005, *Indigenous tourism. The commodification and management of culture*, seria: Advances in research tourism series, Wyd. Elsevier, Amsterdam
- Watson I., 2007, *Roots Tourism in Hofsos*, Hofsos-Reykjavik, 2007
- Zeppel H., 2006, *Indigenous Ecotourism: Sustainable Development and Management*, Ecotourism Series, Nr 3, Wyd. CABI Publishing, Wallingford

Polskie pozycje książkowe

brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Banaszkiewicz M., 2009, *Turystyka etniczna*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s.175-200

- Banaszkiewicz M., 2008, *Wybrana Ziemia Szamanów. Unikatowy okaz turystyki przyszłości czy raj zdeptany?* [w:] M. Kazmierczak (red.), *W kregu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań., s.170-177
- Lisocka-Jaegermann B., 2003, *Turystyka etniczna w Ameryce Łacińskiej. Przegląd problematyki badawczej*, „Prace i Studia Geograficzne”, t. 32, „Geografia turystyki”, s. 49-67.
- Małkowska-Bieniek E., 2009, *Polskie judaika jako magnes turystyczny* „Turystyka Kulturowa” Nr 4, s.30-63
- Parzych K., Kibycz A., 2010, *Etnoturystyka na Huculszczyźnie – stan obecny i możliwości rozwoju*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 4, s. 4-16.

6.3.4. Kulturowa turystyka militarna

Literatura zagraniczna

- Lloyd D.W., 1998, *Battlefield Tourism: Pilgrimage and the Commemoration of the Great War in Britain, Australia and Canada (Legacy of the Great War)*, Wyd. Berg Publisher, Oxford
- Ryan C., 2007, *Battlefield Tourism. History, Place and Interpretation*, Seria: Advances in Tourism Research, Wyd. Elsevier, Oxford

Polskie pozycje książkowe

- Białyński G. (red.) 2003, *Fortyfikacje jako atrakcje turystyczne*, Wyd. PWSZ w Giżycku/Towarzystwo Miłośników Twierdzy Boyen w Giżycku, Giżycko
- Jędrusiak T., Mikos von Rohrscheidt A., 2011, *Militarna turystyka kulturowa*, Wyd. PWE, Warszawa

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Chylińska D., 2006, *Obiekty militarno-wojskowe z czasów II wojny światowej na Dolnym Śląsku jako produkt turystyczny : aktualne wykorzystanie i szanse rozwoju*, „Turystyka” z.1, s.5-19
- Faracik R., 2009, *Miejsca pamięci z okresu II wojny światowej a współczesna turystyka (ze szczególnym uwzględnieniem Krakowa)*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 113-126
- Kowalczyk A., 2009, *Turystyka historyczno-militarna* [w:] Buczkowska K., Mikos von Rohrscheidt A. (red.) *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF Poznań, s. 286-312
- Kowalczyk A., 2009, *Proces przekształcania zasobów kulturowych w atrakcje turystyczne (na przykładzie zagospodarowania turystycznego pól bitewnych)*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH Łódź, s.33-46
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Polska: największe muzeum fortyfikacji na wolnym powietrzu w aspekcie rozwoju turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa”, nr 2, s.27-52
- Molski P., 2008, *Zabytkowe fortyfikacje. Ochrona a turystyka* [w:] M.K. Leniartek (red.) *Eksploracja przestrzeni historycznej*, Wyd. WSZ „Edukacja”, Wrocław, 2008, s. 101-113
- Środulska-Wielgus J.; Wielgus K., 2009, *Terra incognita fortificata*, [w:] Leniartek M.K. (red.), *Terra incognita w turystyce*, Wyd. WSZ, Wrocław, s.61-81

6.3.5. Turystyka industrialna (w obszarach i obiektach przemysłowych, poprzemysłowych i technicznych)

Literatura zagraniczna

- Baumgartner C., Biedenkapp A. (red.), 2001, *Landschaften aus Menschenhand. Die touristische Nutzung von (Industrie-) Kulturräumen*, Wyd. Profil Verlag, München
- Fontanari M.; Treinen M.; Weid M. (red.), 1999, *Industrietourismus im Wettbewerb der Regionen*, seria: ETI-Texte, Universität Trier
- Hewison R., 1987, *The Heritage Industry: Britain in a Climate of Decline*. Wyd. Methuen, London:
- Pechlaner H, Hammann E-M., Fischer E., 2008, *Industrie und Tourismus*, Schmidt Erich Verlag, Berlin

- John H., Mazzone I., (red.), 2005, *Industrie- und Technikmuseen im Wandel. Standortbestimmungen und Perspektiven*, Wyd. „transcript Verlag“, Bielefeld
- Schwark J, Boshold A.(red.), 2004, *Tourismus und Industriekultur. Vermarktung von Technik und Arbeit*, „Schriften zum Tourismus und Freizeit, Nr 2, Berlin
- Wolf A., 2005, *Erfolgsfaktoren industrietouristischer Einrichtungen*, Wyd. Universität Paderborn,

Polskie pozycje książkowe

Materiały z serii konferencji naukowych w Zabrzu Pt.

Bogactwo dziedzictwa przemysłowego jako wyzwanie i atrakcyjny produkt dla turystyki i rekreacji, Materiały z I Międzynarodowej Konferencji, Zabrze, 10-11.09.2004, Wyd. GWSH, UM w Zabrzu

Dziedzictwo przemysłowe jako atrakcyjny produkt dla turystyki i rekreacji. Doświadczenia krajowe i zagraniczne. Materiały z II Międzynarodowej Konferencji, Zabrze 12-13.05.2005, Wyd. GWSH, Katowice

Dziedzictwo kultury przemysłowej jako szansa rozwoju turystyki europejskiej: (red. T. Burzyński). Materiały z III Międzynarodowej Konferencji, Zabrze, 15-16.09. 2007, Wyd: GWSH / UM w Zabrzu, Katowice

Orłowski B., 2008, *Fenomen turystyki industrialnej*, „Region - Polityka – Promocja” Nr 6, Pułtusk

Turystyka w obiektach poprzemysłowych : koncepcja promocji i rozwoju markowego produktu turystycznego w zabytkach techniki i przemysłu w Polsce, 2004, Wyd. Polska Organizacja Turystyczna, Warszawa

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Jasiuk J., 2001, *Polskie zabytki techniki – nowa atrakcja turystyczna*, „Ziemia”, s.75-84

Jędrusiak T., *Turystyka kulturowa w obiektach poprzemysłowych – zagadnienia ogólne*, „Turystyka Kulturowa” Nr 6, 17-35.

Koralewska P., 2009, *Turystyka przemysłowa (industrialna), do obiektów poprzemysłowych i technicznych*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s.201-222

Kronenberg M., 2007, *Turystyka dziedzictwa przemysłowego – próba sprecyzowania terminologii* [w:] *Dziedzictwo przemysłowe jako strategia rozwoju innowacyjnej gospodarki*. Materiały z IV Międzynarodowej Konferencji , Zabrze, 6-7.09, 2007, Wyd. ŚOT, UM w Zabrzu, GWSH, Katowice, s. 33-42

Mazurski K.M., 2010, *Zabytki techniki – niedoceniony walor Dolnego Śląska* [w:] Lewandowska i inni (red.), *Labor omnia vincit*. Studia z zakresu muzealnictwa, sztuki, turystyki i ochrony zabytków, Wyd. Almamater, Warszawa, s. 247-254

Śliwa M., 2005, *Rola i znaczenie dziedzictwa industrialnego w edukacji krajoznawczej dzieci i młodzieży szkolnej*, „Folia Turistica”, nr 16, s. 105-114.

6.3.6. Turystyka historyczna, żywej historii i archeologiczna

Literatura zagraniczna:

Pozycje książkowe: brak

Ashworth G.J., 2000, *Historical Tourism*, [w:] J. Jafari (red.) *Encyclopedia of Tourism*, Wyd. Routledge, New York, s.277-278

Carstensen J; Meiners U., Mohrmann R-E., 2008, *Living History in Museum. Möglichkeiten und Grenzen einer populären Vermittlungsform*, Wyd. Waxmann, Münster.

Horsler V., 2003, *Living the past*, Wyd. Weidenfeld & Nicholson, London

Polskie pozycje książkowe

Giergiel T.(red.), 2008, *Archeoturystyka. Nowoczesny produkt turystyczny (materiały z konferencji Czyżów Szlachecki, 10-11, 18.stycznia 2008)*, Wyd. LOT, Sandomierz,

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Bogacki M., 2010, *O współczesnym „ożywianiu” przeszłości – charakterystyka odtwórstwa historycznego*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 4-6 s. 39-62
- Głębocki B., Kacprzak E., Garus B., 2007, *Odtwórstwo historyczne jako produkt turystyczny*, „Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy” t.6, nr 4, s. 231-262
- Kaczmarek K., 2010, *Turystyka archeologiczna*, „Turystyka Kulturowa” Nr 1-3, s. 5-14
- Krüger M., 2012, *Śródziemnomorska turystyka archeologiczna – między ekskluzywnością a masowością*, „Turystyka Kulturowa” Nr 5, s. 5-21
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, *(Re)animatorzy dawnej historii a podróże w czasie wolnym. Profil polskich uczestników ruchu „historical reenactment” i ich potencjał dla rozwijania turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 2, s.22-54

6.3.7. Turystyka kulturowo-przyrodnicza**Literatura zagraniczna**

- Blandignères M. Racine M., 2002, *Tourisme de jardins en France*. Wyd. Les Cahiers de l'AFIT, Paris,
- Füllenbach S., 2003, *Gartenanlagen als touristische Ressource: Geschichte – Beispiele – Trends*, Wyd. Universität Paderborn, Paderborn

Polskie pozycje książkowe

- Partyka J., 2002, *Użytkowanie turystyczne parków narodowych : ruch turystyczny - zagospodarowanie - konflikty – zagrożenia*, Wyd. Ojcowski Park Narodowy, Ojców

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Basińska A., Kurczewski R., Machnik A., Smoleńska O., 2009, *Turystyka przyrodniczo-kulturowa (ekoturystyka)*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 360-383
- Leniartek M.K. (red.) *Kurort versus spa- konflikt pomiędzy tradycją a nowoczesnością* [w:] Leniartek M.K. (red.) *Komercjalizm turystyki kulturowej*, Wyd. WSZ, Wrocław, s. 201-211
- Styperek J., 2001, *Pieszne szlaki turystyczne w polskich parkach narodowych*, „Turyzm” Nr 1, s.25-37
- Meyer B., Sawińska A., Rokicka-Turek R., 2010, *Analiza oferty produktowej dla turystyki religijnej*, [w:] Kroplewski Z, Panasiuk A. (red.), 2010, *Turystyka Religijna*, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 323-334
- Nowak A., Ciaciura M., 2010, *Turystyczne i edukacyjne walory ogrodów biblijnych*, [w:] Kroplewski Z, Panasiuk A. (red.), 2010, *Turystyka Religijna*, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 249-259

6.3.8. Kulturowa turystyka egzotyczna**Literatura zagraniczna**

- Edensor T., 1998, *Tourists at the Taj: Performance and Meaning at a Symbolic Site.*, Wyd. Routledge, London.

Polskie pozycje książkowe

- Awedyk M., 2009, *Pozaeuropejska turystyka poznawcza mieszkańców Polski w aspekcie przemian ustrojowych*, Wyd. Bogucki, Poznań

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Kruczek Z., 2011, *Egzotyczna turystyka kulturowa (trendy, organizatorzy, uczestnicy)*, „Turystyka Kulturowa” Nr 2., s.4-21
- Lipińska I., 2011, *Oferta turystyki plemiennej Indian Nawaho*, *Turystyka Kulturowa*”, Nr11, s. 16-24
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2008, *Turystyka egzotyczna* [w:] *Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, Wyd. GWSHM, Gniezno, s. 140-145

6.3.9. Turystyka religijna i pielgrzymkowa

Literatura zagraniczna

- Dallen.J T.; Olsen D.H. (red.), 2006, *Tourism, Religion & Spiritual Journeys*, Routledge, London/New York.
- Fernandes C.; McGettigan F.; Edwards J. (red.), 2003, *Religious tourism and pilgrimage*, Wyd. ATLAS
- Foster N., 1982, *Die Pilger. Reiselust in Gottes Namen*, Wyd. Krüger Verlag, Frankfurt am Main
- Jackowski A. (red.), *Selected Research Problems in the Geography of Pilgrimage*, „Peregrinus Cracoviensis”, z.10.
- Kötting B., 1950, *Peregrinatio religiosa. Wallfahrten in der Antike und das Pilgerwesen in der alten Kirche*. Wyd. Regensberg-Verlag, Münster 1950 (Forschungen zur Volkskunde. H. 33/34/35).
- Raj R.; Morpeth N.D., 2007, *Religious Tourism and Pilgrimage Festivals Management An International Perspective*, Wyd. Leeds Metropolitan University, Leeds.
- Turner V., Turner E., 1978, *Image and pilgrimage in Christian culture*, Wyd. Columbia University Press, New York

Polskie pozycje książkowe

- Bilska-Wodecka E., Soljan I. (red.), 2004, *Problemy rozwoju wybranych ośrodków pielgrzymkowych*, „Peregrinus Cracoviensis”, z.15 (rocznik 2003)
- Glaeser Z., Górecki J. (red.), 2005, *Pielgrzymowanie a integracja*, Uniwersytet Opolski, Uniwersytet Śląski, Opole
- Jackowski A., 1991, *Zarys geografii pielgrzymek*, seria: Zeszyty Naukowe UJ: Prace Geograficzne; Wyd. UJ, Kraków
- Jackowski A., 1991, *Pielgrzymki i turystyka religijna w Polsce*, Wyd. Instytut Turystyki, Warszawa
- Jackowski A., 1996, *Przestrzeń i sacrum: geografia kultury religijnej w Polsce i jej przemiany w okresie od XVII do XX w. na przykładzie ośrodków kultu i migracji pielgrzymkowych*, Wyd. (2) Instytut Geografii UJ, Kraków.
- Jackowski A., 2004, *Pielgrzymowanie*, Wydawnictwo Dolnośląskie, Wrocław
- Kroplewski Z, Panasiuk A. (red.), 2010, *Turystyka Religijna*, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
- Kroplewski Z, Panasiuk A. (red.), 2011, *Turystyka religijna. Zagadnienia interdyscyplinarne*, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin
- Robinson M., 2002 (przekład), *Miejsca święte, szlaki pątnicze. Antologia pielgrzymowania*, przeł. A. Urbańska i A. Wichłacz, Księgarnia Świętego Wojciecha, Poznań
- Turystyka religijno-pielgrzymkowa*, 2005, (Międzynarodowa Konferencja Naukowa) Gdańsk, 8-9 września 2005 : zbiór materiałów pokonferencyjnych, Wyd. WSTiH, Gdańsk

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Hodorowicz I., Mróz F., 2008, *Pielgrzymowanie i turystyka religijna do ośrodków pielgrzymkowych i kultu religijnego wpisanych na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO* [w:] M. K. Leniartek (red.), *Komercjalizm turystyki kulturowej*, Wyd. WSZ „Edukacja” Wrocław, s.299-328
- Jackowski A., 1998, *Pielgrzymki = turystyka pielgrzymkowa = turystyka religijna? Rozważania terminologiczne*, „Turyzm”, z.1, s.5-20
- Jackowski A., 2007, *Pielgrzymki zagraniczne szansą dla rozwoju polskich ośrodków kultu religijnego*, „Prace Geograficzne”, z.117, s. 239-257
- Jackowski A., 2010, *Pielgrzymki a turystyka religijna. Rozważania na czasie*, [w:] Kroplewski Z, Panasiuk A. (red.), 2010, *Turystyka Religijna*, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 17-31
- Łazarek M., Łazarek R., 1999, *Turystyka pielgrzymkowa*, „Zeszyty Naukowe” (WSE w Warszawie), Nr 4, s.157-173
- Mróz F., 2007, *Pielgrzymowanie i turystyka religijna do sanktuariów Krzyża Świętego w Polsce*, „Prace Geograficzne”, z. 117, s.215-236

- Panasiuk A., 2010, *Koncepcja produktu turystyki pielgrzymkowej*, [w:] Kroplewski Z, Panasiuk A. (red.), 2010, *Turystyka Religijna*, Wyd. Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, s. 366-377
- Różycki P., 2007, *Turystyka religijna w dobie globalizacji - szanse i zagrożenia dla współczesnego człowieka*, [w:] Dziubiński Z. (red.) *Drogi i bezdroża sportu i turystyki*, Wyd. Salezjańska Organizacja Sportowa, Warszawa, s.239-248
- Różycki P., 2008, *Pielgrzymowanie – ewolucja celów i form od starożytności do współczesności*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 105-111
- Różycki P., 2009, *Turystyka religijna i pielgrzymkowa*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 157-17
- Różycki P., Sowa A., 2010, *Ośrodki koncentracji ruchu turystycznego i pielgrzymkowego na przykładzie Taizé*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 8, s. 4-22
- Ponadto znaczna liczba opracowań w czasopiśmie naukowym „Peregrinus Cracoviensis” – publikowane od 1995, Wydawca: Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Portal internetowy czasopisma: www.geo.uj.edu.pl/publikacje.php?menu=0&page=peregrinus (dostęp z 28 września 2010)

6.3.1.0 Turystyka kulinarna

Literatura zagraniczna

- Büssing C., 2004, *Tourismus und Gastronomie. Bestandaufnahme und Stellenwert regionalspezifischer gastronomischer Angebote im Deutschlandtourismus*, Wydawnictwo Universität Paderborn, Paderborn
- Charters S., Ali-Knight J., 2002, *Who is the wine tourist?*, Tourism Management 23
- Collen, J.; Richards, G.(red.), 2003, *Gastronomy and Tourism*. Schilde: ASG, Joseph Rowntree Foundation, York
- Gohlis T. (red.), 2002, *Reisen und Essen*, „Voyage – Jahrbuch für Reisen und Tourismusforschung“, tom 5, Wyd. Du Mont, Köln
- Hall C.M., 2004, *Wine tourism around the world: development, management and markets*, Wyd. Elsevier Butterworth-Heinemann, Oxford
- Hjalager A-M.; Richards G. (red.), 2002, *Tourism and Gastronomy*. Wyd. Routledge, London.
- Schulter R., 2003, *Gastronomia e Turismo*, Wyd. Aleph, São Paulo
- Wolf E., 2004, *Culinary tourism; a tasty economic proposition*, Wyd. June, International Culinary Tourism Association, Portland

Polskie pozycje książkowe

Brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Kosmaczewska J., 2008, *Szlaki wina w Polsce - perspektywy i bariery rozwoju*, „Studia Periegetica” Nr 2, s.153-160
- Kowalczyk A., 2005, *Turystyka kulinarna – ujęcie geograficzne*, „Turyzm”, nr 15, z.1-2, s. 163-186
- Kowalczyk A., 2008, *Turystyka kulinarna jako element turystyki kulturowej*, „Rocznik Naukowy WSTiR w Warszawie”, t.7, s.22-30
- Kruczek Z., 2009, *Enoturystyka*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 333-345
- Matusiak A., 2009, *Kulinarne wojaże jako element turystyki kulturowej. Dziedzictwo kulinarne Górnego Śląska*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2, s. 4-26
- Matusiak A., 2009, *Turystyka kulinarna*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s.313-332
- Orłowski D., 2008, *Pożywienie ludowe jako znacząca atrakcja turystyki etnograficznej*, [w:] M. Jalinik (red.) *Innowacje w rozwoju turystyki*, Wyd. Politechnika Białostocka, Białystok, s.181-191

6.3.11. Turystyka hobbyistyczna

Literatura zagraniczna

Jelinčić D. A., 2009, *Splintering of Tourism Market: New Appearing Forms of Cultural Tourism as a Consequence of Changes in Everyday Lives. Cultural, Creative and Hobby Tourism*, „Collegium Antropologicum“, Nr.33 (1,2009), Zagreb, s.259-266.

Polskie pozycje książkowe

Brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Mikos v. Rohrscheidt A., 2012, *Turystyka hobbyistyczna i kolekcjonerska*, [w:] *Turystyka kulturowa. Fenomen, potencjał, perspektywy*, Wyd. (2.) KulTour.pl, Poznań, s. 184-189

6.3.12. Turystyka kreatywna

Literatura zagraniczna

Richards, G. Wilson, J., 2007, *Tourism, creativity and development*, Wyd. Routledge, London

Richards G., Wilson J., 2008, *Changing experiences: The development of creative tourism*, Wyd. ATLAS, Arnhem

Wurzburger R.; Aageson T.; Pattakos A.; Pratt, S. (red.), 2009, *Creative Tourism, a global Conversation: How to Provide Unique Creative Experiences for Travelers Worldwide*, Wyd: Sunstone Press, Santa Fe

Polskie pozycje książkowe

Brak

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Buczowska K., 2010, *Turystyka kreatywna – znaczący trend podróży kulturowych*, [w:] M. Kazimierzczak (red.), *Współczesne podróże kulturowe*, Wyd. AWF Poznań, s. 164-174

Rotter-Jarzębińska K., 2009, *Turystyka kreatywna – nowy trend w rozwoju turystyki miejskiej*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s.81-92

Richards, G., 2009, *Tourism development trajectories – From culture to creativity?* Tourism Research and Marketing, Barcelona. Paper presented to the Asia-Pacific Creativity Forum on Culture and Tourism, Jeju Island, Republic of Korea, 3-5 June 2009.

6.3.13. Kulturowa turystyka regionalna

Literatura zagraniczna

Amirou R.; Bachimon Ph., 2000, *Le tourisme local - Une culture de l'exotisme*, Wyd. L'Harmattan, Paris

Lindstädt B., 1994, *Kulturtourismus als Vermarktungschance für ländliche Fremdenverkehrsregionen*, *Seria: Materialien zur Fremdenverkehrsgeographie*, t. 29, Trier Wyd. Geographische Gesellschaft, Trier.

Wiesner K.A., 2010, *Regionaltourismus. Destinationsmarketing als Gemeinschaftsaufgabe aller regionalen Tourismusakteure*, Oldenburg Verlag, München-Wien

Polskie pozycje książkowe

Turos L., 2004, *Turystyka i odkrywanie wartości „malej ojczyzny”*, Wyd. WSPed. ZNP Warszawa

Orłowski D., Puchnarewicz E. (red.), 2010, *Turystyka kulturowa a regiony turystyczne w Polsce*, Wyd. WSTiJO, Warszawa

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Jessa M., Wyszowska I, 2011, *Specyfika i znaczenie folkloru łowickiego w turystyce regionalnej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 10, s.13-45

- Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Region jako cel współczesnej turystyki kulturowej*, „Folia turistica” Nr 21 – 2009, s.71-94
- Sikorska-Wolak I., 2002, *Popularyzacja dziedzictwa kulturowego regionu i jej znaczenie w rozwoju turystyki (na przykładzie Beskidu Śląskiego)*, „Problemy Turystyki i Hotelarstwa” nr 4, s.17-23
- Chojka K., 2008, *Turystyka i dziedzictwo kulturowe jako wyróżnik regionu w warunkach integracji europejskiej*, [w:] *Ochrona środowiska. - turystyka i dziedzictwo kulturowe Pogórza Dynowskiego: V Konferencja Naukowo-Techniczna "Błękitny San". Materiały konferencyjne*, Jabłonka, 24-25 kwietnia 2008, Dynów, 2008, s. 9-24

6.3.14. Inne formy turystyki kulturowej

Literatura zagraniczna

- Ashworth G., Hartmann R., 2005, *Horror And Human Tragedy Revisited: The Management Of Sites Of Atrocities For Tourism (Tourism Dynamics)*, Wyd. Cognizant Communication Corp., New York
- Dann G.M.S., 1998, *The Dark Side of Tourism*, “Etudes et Rapports/Studies and Reports”, Seria: Sociology/Psychology/Philosophy/Anthropology, t. 14.
- Dann G.M.S.; Seaton A.V., 2001, *Slavery, contested heritage and Thanatourism*, Wyd. Haworth Hospitality Press, New York.
- Hannam K., Diekmann A.(red.), 2010, *Beyond Backpacker Tourism: Mobilities and Experiences*, Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Evans, M., 1999, *Where to now for arts tourism?*, „Insights”, Wyd. British Tourism Authority, Maj 1999
- Jolliffe L., 2010, *Coffee Culture, Destinations and Tourism*, Wyd. Channel View Publications, Bristol
- Lennon J.J., Foley M., 2000, *Dark Tourism: The Attraction of Death and Disaster*, Wyd. Cassell, London.
- Novelli, M. (red.), 2005, *Niche tourism. Contemporary issues, trends and cases*, Elsevier, Oxford
- Ryan C., Hall C.M., 2001, *Sex Tourism: Marginal People and Liminalities*, Wyd. Routledge, London
- Sharpley R., Stone Ph.P., (red.), 2009, *The Darker Side of Travel. The Theory and Practice of Dark Tourism*, Wyd. Channel View Publications, Bristol

Polskie pozycje książkowe

- Hochleitner J. (red.), 2009, *Bursztyn jako stymulator turystyki kulturowej*, Wyd. PTTK, O. Ziemi Elbląskiej, Jantar
- Tanaś, S., 2008, *Przestrzeń turystyczna cmentarzy: wstęp do tanatoturystyki*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź
- Tanaś S., 2008, *Percepcja śmierci w turystyce kulturowej (The perception of death in cultural tourism)*, „Turyzm”, z. 18/1

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Banaszkiewicz M., 2010, *Gender w podróży*, [w:] M. Kazimierczak, *Współczesne podróże kulturowe*, Wyd. AWF Poznań, s. 292-302
- Borzyszkowski J., 2011, *Problem zdefiniowania i klasyfikacji seksturystyki*, „Turystyka Kulturowa” Nr 1, s. 19-31
- Buczowska K., Masztalerz A., 2009, *Potencjał kulturowy Wielkopolski w zakresie rozwoju turystyki kulturowej śladami jeździeckich tradycji i dziedzictwa*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 183-199
- Cynarski W.J.; Obodyński K., 2008, *Kulturowe wymiary sztuk walki*, Rozwadowski W., 2008, *Edukacja czytelnicza i turystyka edukacyjna*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.329-336
- Cynarski W.J., 2009, *Turystyka sztuk walki*, [w:] K. Buczowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s.346-359

- Lipińska I., 2011, *Turystyka penitencjarna*, „Turystyka Kulturowa” Nr 10, s. 4-12
- Miedzińska I., 2008, *Krajobraz dźwiękowy w turystyce kulturowej – peregrynacje muzyczne*, [w:] M. Kazimierzczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.196-201
- Pisarski M., 2009, *Światowy przemysł parków tematycznych*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem, ale jak?*, Wyd. WSTH, Łódź, s. 285-296
- Prinke R., 2009, *Turystyka genealogiczna – niedostrzegana nisza*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 6, s. 4-12
- Stasiak A., Tanaś S., 2005, *Przestrzeń sepulkralna w turystyce*, „Turystyka i Hotelarstwo”, Nr 8, s. 9-42
- Tanaś S., 2008, *Miejsce cmentarzy w turystyce kulturowej - wokół problemu badawczego*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2, s.4-16
- Tanaś S., 2009, *Tanatoturystyka*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 266-285
- Weisło A., Buczkowska K., 2009, *Turystyka zjawisk paranormalnych (śladami duchów po Polsce)*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 435-451
- Tanaś S., 2008, *Percepcja śmierci w turystyce kulturowej*, „Turizm”, z.1 , s. 51-63

7. Wybrana literatura na temat miejsc i obszarów recepcji turystyki kulturowej

7.1. Miejsca i miejscowości

Literatura zagraniczna

- Aldous T., 2000, *Canterbury: Historic city becomes centre of learning.* (Feature: Centre for the new century including discussion of tourism and traffic issues). *Urban Environment Today*. 103 (2000): 24.8.00.
- Baud M., Ypeij A., 2009, *Cultural Tourism In Latin America. The Politics of Space and Imaginery*, Wyd. Koninklijke Brill, Leiden / Boston
- Cultural Tourism DC* (portal internetowy poświęcony turystyce kulturowej w Waszyngtonie, USA), zawiera artykuły naukowe.: www.culturaltourismdc.org (dostęp: 25. 09. 2010)
- Myerscough J., 1990 *Glasgow - City of Culture*, Wyd. PSI, London.
- Ooi, C..S., 2002, *Cultural tourism and tourism cultures: the business of mediating experiences in Copenhagen and Singapore*, Wyd. Copenhagen Business School Press, Copenhagen
- Rémillard M.F. 2003, *Le tourisme culturel à Montréal*, Wyd. Université Laval, Quebec
- Van der Berg L.; Van der Berg J.; Van der Meer J. 1995 *Urban Tourism Performance and Strategies in Eight European Cities*, Wyd. Avebury Press, Aldershot

Polskie pozycje książkowe

- Ptaszycka – Jackowska D. (red.), 2007, *Polska przestrzeń turystyczna*, Kraków, „Prace Geograficzne”, Nr 117)
- Widawski K. (red.), 2009, *Turystyka kulturowa na Dolnym Śląsku – wybrane aspekty*, Wyd. Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław
- Widawski K. (red.), 2011, *Turystyka kulturowa na Dolnym Śląsku – wybrane aspekty, tom II*, Wyd. Instytut Geografii i Rozwoju Regionalnego Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Banaszkiewicz M., 2009, *Turystyka kulturowa – przypadek Sankt Petersburga* „Turystyka Kulturowa”, Nr 10, s.16-28
- Borówka D., Mazurkiewicz E., Okoń P., 2008, *Wpływ turystyki kulturowej na rozwój lokalny – rozważania na przykładzie miasta i gminy Pultusk*, [w:] A. Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 227-244

- Derek M., 2008, *Turystyka kulturowa a rozwój gospodarczy, czyli: czy Frombork żyje z turystyki?* [w:] A. Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 179-198
- Dudzińska M., Koper M., 2010, (Raport) *Europeizacja turystyki kulturowej na przykładzie Gdańska*, „Turystyka Kulturowa” Nr 7-9, s. 119-125
- Duridywka M., 2008, *Walory kulturowe obszarów wiejskich w Polsce i ich wykorzystanie w promocji turystycznej (na przykładach powiatów gorlickiego i sokólskiego)*, [w:] A.
- Faracik R., 2007, *Dziedzictwo kulturowe Pogórza i możliwości jego wykorzystania w turystyce*, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: razem czy osobno?*, Wyd. WSTH Łódź, s. 31-46
- Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 121-146
- Krabel S., 2003, *Twierdza Boyen (Giżycko) - fortyfikacja jako atrakcja turystyczna* „Prace i Studia Geograficzne” t. 32, s.99-115
- Kowalska K., 2010, *Parco Museo Jalari jako obiekt zainteresowania turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 7-9, s.90-102
- Górczyńska M. 2008, *Rewaloryzacja przestrzeni miejskiej a rozwój turystyki kulturowej (na przykładzie miasta Cork – Republika Irlandii)*, [w:] A. Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 199-226
- Kędziora Ł., Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, *Organizacja miejskich tras turystycznych Nowego Orleanu jako przykład lokalnej oferty turystyki kulturowej*, „turystyka Kulturowa” nr 11, s. 3-17
- Koralewska P., 2008, *Plany i koncepcje przestrzeni kultury w Poznaniu szansą dla turystyki*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.400-407
- Milecka M., *Opactwo cysterskie w Fontenay – model turystycznego wykorzystania założenia poklasztornego*, [w:] Leniartek M.K. (red.), *Terra incognita w turystyce*, Wyd. WSZ, Wrocław, s. 49-60
- Leśniak E., Mazurski K., 2006, *Twierdza Srebrnogórska jako obiekt turystyczny*, „Folia Turistica” nr 17, s.137-152
- Orzechowska J., 2010, *W poszukiwaniu istoty miasta - przez łódzkie podwórka przy ulicy Piotrkowskiej*, „Turystyka Kulturowa”, nr 1-3, s. 15-44
- Pawlikowska-Piechołka A., 2006, *Turystyka kulturowa w małych miastach (region Mazowsza)* „Roczniki Naukowe AWF (w Warszawie)”, Warszawa, t.44, s.69-83
- Paszenda J., 1998, *Pielgrzymowanie do Świętej Lipki dawniej i dziś*, „Peregrinus Cracoviensis” z.6, s.137-162
- Potyrała J., Pardela Ł., 2008, *Twierdza Wrocław (1890-1918) jako element wzbogacający ofertę turystyczną Wrocławia*, [w:] Leniartek M.K. (red.) *Komercjalizm turystyki kulturowej*, Wyd. WSZ Wrocław, s. 195-200
- Ptaszycka-Jackowska D., Jackowski A., Gospodarek U., 1998, *Piesze pielgrzymowanie na Jasną Górę*, „Peregrinus Cracoviensis” z.6, s.111-135
- Raczkowska I., 2003, *Ruch turystyczny w Kopalni Soli "Wieliczka" - początki, rozwój i perspektywy*, „Folia turistica”, Nr 14, s. 81-101
- Różycki P., Sowa A., 2010 *Ośrodki koncentracji ruchu turystycznego i pielgrzymkowego na przykładzie Taizé*, „Turystyka Kulturowa” Nr 7-9, s. 32-50
- Seweryn R., 2006, *Turystyka kulturowa w przyjazdach do Krakowa (w oparciu o wyniki badań ruchu turystycznego)*, [w:] A. Nowakowska; M. Przydział (red.), *Turystyka w badaniach naukowych: prace ekonomiczne*, Wyd. WSiZ, Rzeszów, s.549-566
- Urbaniak J., 2008, *Turystyka postindustrialna szansą rozwoju gospodarczego gminy Bogatynia* [w:] R. Grzywacz (red.) *Turystyka i rekreacja szansą rozwoju aktywności społecznej*, Wyd. WSiZ, Rzeszów 2008, s. 205-216
- Widawski K., 2008, *Muzeum jako czynnik generujący ruch turystyczny w Hiszpanii na przykładzie Muzeum Prado*, [w:] Leniartek M. (red.) *Eksploracja przestrzeni historycznej*, Wyd. WSZ „Edukacja”, Wrocław, s.157-170

Wyszowska I., 2010, *Poznańskie felietony XIX wieku jako znaczące źródło do badań nad dziejami miasta i dla związanej z nim turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” nr 7-9, s. 13-31

7.2. Regiony i szlaki w Polsce

Literatura zagraniczna

Brak

Polskie pozycje książkowe

Jackowski A.; Mróz F.; Chodorowicz I. (red.), 2008, *Drogi św. Jakuba w Polsce: stan badań i organizacja*, Wyd. Podhalańska PWSZ w Nowym Targu

Kaprowski W.; Midura F.; Sienkiewicz J.W. (red.), 2008, *Dziedzictwo przemysłowe Mazowsza i jego rola w turystyce*, Wyd. Almamater WSE, Warszawa 2008

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

Dąbrowski D., 2009, *Gotyckie kościoły wiejskie Ziemi chełmińskiej – propozycja uprawiania turystyki kulturowej na obszarze wiejskim*, Turystyka Kulturowa”, nr 9, s. 26-47

Dudek-Mańkowska S., Duda-Gromada K., 2009, Region winiarski Małopolskiego Przełomu Wisły jako produkt turystyczny, [w:] Stasiak A. (red.) *Kultura i turystyka: wspólnie zyskać!*, Wyd. WSTH Łódź, s.189-202

Krajewski A., 2007, Drewniane kościoły Mazowsza jako obiekty turystyki edukacyjno-kulturowej, [w:] Z. Przychodzeń (red.), seria: *Problemy rozwoju turystyki edukacyjno-kulturowej w Polsce i na świecie*, t.9.,Wyd. SGGW, Warszawa, s.195-211

Królikowska-Tomczak A., 2008, Turystyka kulturowa w Wielkopolsce, [w:] M.

Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.392-399

Krupa J., Koneweczka R., 2005, *Szlak turystyczny "Śladami Łemków" jako propozycja markowego produktu turystycznego*, „Folia Turistica” nr 16, s.65-87

Lniany J., 2012, „Arabska Wiosna”. *Socjologiczne spojrzenie na koncepcję rewolucji oraz jej wpływ na ruch turystyczny w Tunezji*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 6, s. 42-53

Matyaszczyk D., 2008, Szlaki dziedzictwa kulturowego w Wielkopolsce na przykładzie "Szlaku napoleońskiego", „Studia Periegetica” nr 2 , s.131-152

Meyer B., Panasiuk A., 2002, *Produkt turystyki kulturowej województwa zachodniopomorskiego*, „Problemy Turystyki”, nr 3-4, s.39-52

Mikos v. Rohrscheidt A., 2010, *Obiekty obronne okresu średniowiecza w Polsce jako destynacje i atrakcje turystyki kulturowej*, „Ido. Ruch dla kultury”, T. 10 / 2010, s. 102-117

Mokras J., 2002, *Pozostałości kultury ludowej Kurpiów i ich wykorzystanie przez ruch turystyczny*, „Turystyka i Hotelarstwo” nr 1, s.55-74

Orzechowska-Kowalska K., 2004, *Szlak Krzyżacki i Szlak Fryderyka Chopina jako przykład ochrony dziedzictwa kulturowego przez turystykę*, „Problemy Turystyki i Hotelarstwa” nr 1, s.105-115

Parzych K.; Kibycz A., 2010, *Etnoturystyka na Huculszczyźnie*, „Turystyka Kulturowa” Nr 4-6, s.5-17

Ranoszek W., Widawski K., 2008, *Szlaki pielgrzymkowe jako nowa oferta dla turystyki na Dolnym Śląsku*, [w:] Leniartek M.K. (red.) *Eksploracja przestrzeni historycznej*, Wyd. WSZ „Edukacja”, Wrocław, 2008, s.129-143

Sierpowska M., 2001, *Szlak cystersów, idea i jej dydaktyczne funkcje*, „Rocznik Naukowy. WSHiG w Poznaniu, t.3 (2000/2001), s.89-99

Skalska M., 2009, *Wartości wielkopolskich kalendarzy polskich i niemieckich przełomu XIX i XX wieku w aspekcie współczesnej turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa”, nr 7, s. 15-29

Słowik J., Słowik J., 2006, *Przemysł naftowy w Karpatach Polskich jako unikatowy produkt turystyki przemysłowej* [w:] J. Krupa, J. Biliński (red.), *Turystyka w badaniach naukowych: prace przyrodnicze i humanistyczne*, Wyd. WSIZ, Rzeszów, s. 145-154.

Wyrwa A.M., 2008, *Podróże cystersów oraz idea, organizacja i promocja szlaku cysterskiego w Polsce*, „Studia Periegetica”nr 2 , s.87-129

- Wyszowska I., 2009, *Turystyka kulturowa w Wielkopolsce*, [w:] K. Buczkowska, A. Mikos v. Rohrscheidt (red.), *Współczesne formy turystyki kulturowej*, Wyd. AWF, Poznań, s. 403-434
- Wyszowska I., Zakrzewska P., 2009, *Szlak Wiatraczny w Wielkopolsce jako propozycja turystyki kulturowej obiektów przemysłowych i technicznych*, „Turystyka Kulturowa”, nr 11, s. 18-30

Całościowe opracowania obszarów wraz z oceną potencjału turystyczno-kulturowego:

- Kalisz i powiat kaliski, Kempeski P., Mikos v. Rohrscheidt, A., Szymańska M., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2
- Katowice i powiat katowicki, , 2012, Ochmański A., „Turystyka Kulturowa”, Nr 5
- Konin i powiat koniński, Kędziora Ł., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 3
- Leszno i powiat leszczyński, Goździewicz E., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 10
- Powiat chodzieski, Grzebyta D., Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 10
- Powiat czarnkowsko-trzcianecki, Czajkowski Sz., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 4
- Powiat gliwicki, 2011, Ochmański A., „Turystyka Kulturowa”, Nr 1
- Powiat gnieźnieński, Mikos v. Rohrscheidt A., 2008, „Turystyka Kulturowa”, Nr 1
- Powiat gostyński, Wendlandt E., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2
- Powiat grodziski (Wlkp.), Funka Ł., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 3.
- Powiat jarociński, Janas M., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 3
- Powiat kępiński, Malchrowicz E, Urbaniak A., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 11
- Powiat kłodzki, Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2
- Powiat kolski, Główeczyńska A., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 1
- Powiat kościański, Stępniewski M., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 6
- Powiat krotoszyński, Handke A., 2010 „Turystyka Kulturowa”, Nr 9
- Powiat międzychodzki, Piasta M., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 12
- Powiat milicki, Uglis J., 2012, „Turystyka Kulturowa”, Nr 3
- Powiat nowotomyski, Buryan P., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 11
- Powiat obornicki, Rudy E., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 10
- Powiat oleśnicki, Jakubowska A., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 10
- Powiat ostrowski, Siewka M., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 6
- Powiat ostrzeszowski, Trepińska A., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 5
- Powiat pilski, Szyńska A., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 7
- Powiat pleszewski, Pawlak J., 2011, „Turystyka Kulturowa” Nr 12
- Powiat rawicki, Kołodziejczyk D., Funka Ł., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 8
- Powiat słupecki, Soszyńska P., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 6
- Powiat szamotulski, Twardowska M., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 8
- Powiat średzki (Wlkp.), Bartczak A., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 7
- Powiat śremski, Walczak J., 2011, „Turystyka Kulturowa”, Nr 7
- Powiat turecki, Stefańska J., Mikos v. Rohrscheidt A., Górzyński M., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 12
- Powiat wąbrzeski, Dąbrowski D., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 1
- Powiat wągrowiecki, Masłowska N., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 8
- Powiat wolsztyński, Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 9
- Powiat wrzesiński, Hejna A., Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 5
- Powiat złotowski, Balcer P., 2010, „Turystyka Kulturowa”, Nr 5
- Powiat zniński, Wieczorek P., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr 2
- Poznań i powiat poznański, 2010, Mikos v. Rohrscheidt A., „Turystyka Kulturowa, Nr 4
- Wrocław i powiat wrocławski, 2012, Ochmański A., „Turystyka Kulturowa”, Nr 3

Powyższe rozbudowane oceny zostały dokonane w oparciu o waloryzację potencjału turystycznego obszarów, zrealizowanych według założeń jednolitej metody, opracowanej dla potrzeb współczesnej turystyki kulturowej i uwzględniającej zainteresowania różnorodnych jej form. Każda z wymienionych ocen potencjału jest uzupełniona m.in. o propozycje pobytu turystyczno-kulturowego w danym mikroregionie, złożona w oparciu o jej wyniki.

Całościowe opracowania szlaków wraz z oceną potencjału turystyczno-kulturowego

Lubuski Szlak Miodu i Wina, Graczyk M., Kabacińska M., Mikos v. Rohrscheidt A., 2012, „Turystyka Kulturowa”, Nr 7.

Pętla wielkopolsko-lubuska Szlaku Cysterskiego, Czajkowski Sz., Mikos v. Rohrscheidt A., 2012, „Turystyka Kulturowa, Nr 1

Szlak Piastowski, Mikos v. Rohrscheidt A., 2009, „Turystyka Kulturowa”, Nr. 4

Wielkopolska Droga Świętego Jakuba, Cerkaski T., 2012, „Turystyka Kulturowa”, Nr.6

7.3. Kraje i wielkie regiony świata:**Literatura zagraniczna**

Becker C., Steinecke A. (red.), 1993, *Kulturtourismus in Europa: Wachstum ohne Grenzen?* Seria: ETI-Studien, t.2., Universität Trier,

Busetta P., Ruosi R., 2006, *L'isola del tesoro. Le potenzialità del turismo culturale in Sicilia*, Wyd. Ligouri Editore, Napoli

Cusimano G., 2006, *Luoghi e turismo culturale*, Wyd Patron, Bologna

Die deutschen Ferienstraßen, 1981, Seria: Fremdenverkehrspraxis, Wyd. Deutscher Fremdenverkehrsverband

Grunfeld J. F. 1999, *Tourisme culturel en France*, Wyd. Association française d'action artistique; Paris

Gupta, S. P., 2002, *Cultural tourism in India : museums, monuments & arts : theory and practice*, Wyd. Indraprastha Museum of Art and Archaeology i D.K. Printworld, New Delhi

Feige M., 2006, *Städte- und Kulturtourismus in Deutschland*, Wyd. Deutscher Tourismusverband, Bonn

Hall C.M.; McArthur, S. (red.), 1993, *Heritage Management in New Zealand and Australia : Visitor Management, Interpretation and Marketing*, Wyd. Oxford University Press, Oxford.

Ho P. S.; McKercher B., 2004, *Managing Heritage Resources as Tourism Products*, “Asia Pacific Journal of Tourism Research” Nr 9 (3)

Kockel U. (red.) 1994, *Culture, Tourism and Development: the case of Ireland*, Wyd. University Press, Liverpool

Merriman, N., 1991, *Beyond the Glass Case: the past, the heritage and the public in Britain*, Wyd. Leicester University Press, Leicester.

Richards G. 1996, *Cultural Tourism in Europe*, Wyd. CAB International, Wallingford

Richards G., 2001, *Cultural attractions and European Tourism*, Wyd. CABI Wallingford

Picard M., 1996, *Bali: Cultural Tourism and Touristic Culture*, Wyd. Archipelago Press, Singapore

Richards G.; Russo A.P.; Grossman, M., 2008, *Cultural Corridors in South East Europe: Refinement of concept and development of pilot Project*, Wyd. Council of Europe, Strasbourg

Ringer G. (red), 1998, *Destinations: Cultural Landscapes of Tourism*: Wyd. Routledge, London

Ryan C.; Higgins O., 2006, *Experiencing Cultural Tourism: Visitors at the Maori Arts and Crafts Institute*, New Zealand , Wyd. Sage Publications, Inc, Thousand Oaks

Ryan Ch, Huimin G. (red.), 2008, *Tourism in China: Destination, Cultures and Communities*, Wyd. Routledge, New York / London

Rothman, H. (red.), 2003, *The Culture of Tourism, the Tourism of Culture: Selling the Past to the Present in the American Southwest*, Wyd. University of New Mexico Press, Albuquerque

Teo P., Chang T.C., Ho K.C., 2001, *Interconnected World. Tourism in Southeast Asia*, Wyd. Pergamon, Oxford / Tokio (przedruk z edycji Elsevier, Oxford).

Tourism and the Arts in Scotland - A development strategy, 1993, Redakcja: Scottish Tourism Coordinating Group (STCG), Wyd. Scottish Office, Edinburgh.

Polskie pozycje książkowe:

Jackowski A., Sołjan I., 2000, *Szlaki pielgrzymkowe Europy : Leksykon*, Wyd. Znak, Kraków

Ważniejsze polskojęzyczne artykuły i opracowania

- Basińska A., 2008, *Współpraca partnerska jako pomysł na rozwój turystyki kulturowej w Europie – Europejskie Szlaki Kulturowe*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s.359-370
- Buryan P., 2012, *Region Andaluzji w różnych formach turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa” Nr 5, s. 38-55
- Buczowska K., Pajsert E., 2009, *Możliwości i konieczność rozwoju turystyki polonijnej na Cyprze w oparciu o historię podróży i życie Polaków na wyspie. Projekty tras turystycznych*, „Turystyka Kulturowa” Nr 3, s.3-23
- Gurnik G., 2007, *Kolumbia – turystyka archeologiczna i etnograficzna*, [w:] Z. Przychodzeń (red.), seria: *Problemy rozwoju turystyki edukacyjno-kulturowej w Polsce i na świecie*, t.9.,Wyd. SGGW, Warszawa s. 361-380
- Jarnecki M., 2010, *W poszukiwaniu autentyczności kulturowej w relacjach ludności marokańskiej z turystami*, „Turystyka Kulturowa” Nr 7-9, s.51-68
- Jarnecki M., 2010, *W poszukiwaniu mistycznego autentyzmu czyli Birma/Myanmar jako destynacja turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa”, Nr 1-3, s. 62-83
- Jędrusik M., 2008, *Kilka aspektów turystyki kulinarnej w tropikalnej Oceanii*, [w:] A. Kowalczyk (red.), 2008, *Turystyka kulturowa. Spojrzenie geograficzne*, Wyd. Uniwersytetu Warszawskiego Warszawa, s. 161-178
- Jędrusiak T., 2008, *Zabytki UNESCO w Indiach i ich znaczenie dla turystyki kulturowej*, [w:] M. Kazimierczak (red.), *W kręgu humanistycznej refleksji nad turystyką kulturową*, Wyd. AWF Poznań, s. 96-104
- Lipińska I., 2010, *Turystyka kulturowa na obszarze Szwajcarii*, „Turystyka Kulturowa” nr 7-9 / 2010, s. 5-12
- Malchrowicz E., 2009, *Półwysep Iberyjski – raj dla turystów kulturowych. Przegląd potencjału Hiszpanii i Portugalii dla rozwoju wybranych form turystyki kulturowej*, „Turystyka Kulturowa”, nr 9, s. 3-25.
- Mikos v. Rohrscheidt A., 2011, *Niemiecki Szlak Bajek*, „Turystyka Kulturowa” Nr 9, s. 52-77
- Orzechowska-Kowalska K., 2002, *Europejski Szlak Kultury Wikingów*, „Problemy Turystyki”, nr 3-4 , s. 53-61
- Orzechowska-Kowalska K., 2008, *Europejski Szlak Pielgrzymkowy Rady Europy nośnikiem wybranych wartości kulturowych*, [w:] M. Leniartek (red.) *Komercjalizm turystyki kulturowej* Wyd. WSZ „Edukacja”, Wrocław, s.289-298
- Warszyńska J., 2005, *Turystyka kulturowa we Francji na przełomie XX i XXI wieku - według rodzajów obiektów i regionów*, „Turyzm”, z.1-2 , s.203-208
- Żuromskaite B., 2009, *Rozwój turystyki kulinarnej na Litwie*, „Turystyka Kulturowa”, nr 12, s.20-35
- Żuromskaite B., 2009, *Przestrzeń historyczna w rozwoju turystyki kulturowej na Litwie (turystyka historyczna)*, „turystyka Kulturowa” nr 7, s. 4-14

III. Komentarz

Ze względu na praktyczne możliwości bezpośredniego wykorzystania jego wniosków w pracy badawczej, niniejszy komentarz został ukierunkowany na ocenę polskojęzycznej części zestawionej literatury naukowej.

W porównaniu do zestawienia z roku 2010 zauważalny jest znaczny przyrost ilości publikacji odnoszących się do poszczególnych form turystyki kulturowej, przy czym dotyczy to przede wszystkim: turystyki militarnej, turystyki tematycznej i po szlakach, turystyki religijnej oraz turystyki dziedzictwa kulturowego. We wszystkich tych dziedzinach pojawiły się zwarte, obszernie monografie w języku polskim. Nadal natomiast brak zbiorczych pozycji odnoszących się do tak ważnych w naszym kraju gałęzi turystyki kulturowej, jak turystyka kulinarna (szczególnie opartego na systematycznych badaniach atlasu kulinarnego Polski), turystyka

eventowa, turystyka muzealna. W przeciwieństwie do coraz lepiej rozpoznanej polskiej turystyki religijnej (w tym i pielgrzymkowej) posiadającej szereg obszernych monografii, wciąż brakuje całościowych analiz walorów, potencjału i sposobów organizacji ofert dwóch pozostałych najpopularniejszych form turystyki kulturowej w Polsce: turystyki eventowej i turystyki miejskiej - jakkolwiek w odniesieniu do tej ostatniej pojawiła się już pierwsza książkowa monografia miasta jako destynacji turystyki kulturowej (Poznania). Nadal brak także obszernych opracowań dotyczących regionów Polski, z których mogliby czerpać nie tylko studenci turystyki, ale przede wszystkim potencjalni organizatorzy i gestorzy produktów turystycznych, wpisując ich ofertę w większe i tematycznie kompatybilne całości, a także podejmując ponadregionalną współpracę z gestorami podobnych ofert w postaci sieci wspólnej oferty, a przynajmniej promocji.

W ciągu dwóch ostatnich lat znacząco wzrosła ilość całościowych opracowań, dotyczących potencjału turystycznego mikroregionów, z których znaczna większość ukazała się na łamach czasopisma „Turystyka Kulturowa”. Ich atutami są: zastosowana jednolita metoda, umożliwiająca porównywalność wyników, a także obecność modułów praktycznych, zawartych w wersjach rozszerzonych opracowań (www.turystykakulturowa.eu), i umożliwiających bezpośrednio zastosowanie przy konstrukcji programów wypraw zbiorowych oraz przy zestawianiu programu pobytu przez indywidualnych turystów. Obok analiz obszarowych pojawiły się także pierwsze całościowe analizy szlaków tematycznych, zawierające podobne moduły praktyczne.

Nadal nieliczna jest grupa publikacji, poświęconych ekonomicznemu wymiarowi turystyki kulturowej. Wydaje się, że przyczyn tego stanu rzeczy należy poszukiwać w braku badań podstawowych (w tym ankietowych) przeprowadzanych na poziomie powyżej pojedynczych obiektów: miejscowościach, na obszarach, w przestrzeni szlaków i podczas eventów, a także nie wyodrębniania tych elementów dostępnych statystyk, które dotyczą polskich turystów kulturowych i mogłyby przynieść potrzebną wiedzę na temat ich preferencji i zachowań. Aktualnie prowadzone badania (m.in. na terenie miasta Poznania i w przestrzeni Szlaku Piastowskiego) mogą pomóc zamknąć tę lukę, jednak ich skala jest niewystarczająca dla osiągnięcia wyników reprezentatywnych dla całego kraju.

Powoli wypełniają się luki w polskich opracowaniach dotyczących organizacji turystyki kulturowej, których spektrum ujawniło się lepiej dzięki wyodrębnieniu działu zestawiającego tę grupę publikacji. Tak znaczny ich przyrost w ostatnich dwóch latach wskazuje kierunek zainteresowań badawczych i pozwala mieć nadzieję, że w zakresie tworzenia i implementacji nowoczesnych metod organizacji turystyki polscy praktycy (w tym samorządowcy, właściciele obiektów, organizatorzy wypraw i eventów oraz gestorzy szlaków) będą mogli sięgać po recepty sprawdzone gdzie indziej a jednocześnie uwzględniające krajowe warunki, opracowane lub dostosowane przez rodzime środowisko naukowe.

Polscy autorzy nie pomijają mniej popularnych w naszym kraju lub niszowych w skali globalnej form turystyki kulturowej, czego dowodem jest znaczny przyrost poświęconych im opracowań w odrębnym dziale zestawienia. Ma to duże znaczenie z dwóch względów. Po pierwsze, w ten właśnie sposób nieznanne dotychczas tematy i produkty są wprowadzane w obieg w polskiej branży turystycznej. Wykorzystanie przynajmniej tych z nich, dla których istnieje zauważalny potencjał (w postaci miejsc, obiektów, tematów, eventów i innych walorów) może w konkretnych przypadkach przynieść sukces ekonomiczny i doprowadzić do powstania nowego nurtu wypraw kulturowych w naszym kraju. Ten kierunek pracy badaczy może okazać się przydatny także ze względu na relatywną trudność prognozowania kierunku rozwoju trendów popytowych – w przypadku ich nagłej zmiany będą istnieć przynajmniej bazowe opracowania, na których mogliby oprzeć się praktycy, przygotowując koncepcje i programy konkretnych produktów.

Wydzielenie odrębnego działu poświęconego publikacjom z zakresu metodologii badań turystyki kulturowej i turystów kulturowych (obejmującego pozycje ukierunkowane wprost na turystykę kulturową lub zawierające odrębne rozdziały poświęcone jej typowym konsumentom, formom wypraw lub destynacjom) pozwala na stwierdzenie faktu, że w tym zakresie polskojęzyczna literatura nadal przedstawia się bardzo ubogo. Składają się na nią odnośne rozdziały w publikacjach, zajmujących się bardziej ogólnymi problemami (jak np. atrakcjami turystycznymi jako takimi, szlakami kulturowymi lub turystyka kulturową w ogóle). Chociaż zawierają one nierzadko dokładnie opracowane i przydatne metody, jako dotkliwy brak należy ocenić

nieistnienie zwartej publikacji, prezentującej tę problematykę całościowo i formułującą wizję koherentnych badań całościowych. Niezależnie od tego nie istnieje opracowana jednolita metoda badania potencjału turystycznego eventów kulturalnych. W złożeniu z metodą badania małych obszarów (Mikos v. Rohrscheidt), obiektów (Kruczek), szlaków (Mikos v. Rohrscheidt) i upowszechnioną w Europie metodą badania samych turystów kulturowych (ATLAS) opracowanie i weryfikacja takiej metody mogłyby doprowadzić do powstania standardu badań, umożliwiającego całościowe określenie potencjału turystyczno-kulturowego wielkich regionów, co z kolei jest konieczną podstawą dla formułowania strategii rozwoju oferty turystyczno-kulturowej na większą skalę.

Podziękowanie i prośba o współpracę. Autor raportu dziękuje wszystkim, którzy przez swoje wskazania pomogli w zestawieniu bibliografii. Jednocześnie, mając na uwadze potrzebę bieżącego uzupełniania danych o głównych pozycjach literatury światowej oraz zagwarantowania możliwie pełnego obrazu literatury naukowej powstającej w Polsce, autor zwraca się z prośbą do czytelników, zwłaszcza do tych zajmujących się naukowo tym segmentem turystyki, o nadsyłanie informacji o ukazujących się publikacjach o charakterze naukowym, publikowanych zarówno za granicą (w tym wypadku tylko pozycjach książkowych), jak i w Polsce (w tym wypadku o książkach, artykułach albo opracowaniach, a także rozprawach naukowych). O nadsyłanie informacji proszeni są także sami autorzy.

Pełnowartościowa informacja powinna zawierać:

- w przypadku książki imię i nazwisko autora, rok publikacji, tytuł publikacji, ewentualnie także podtytuł, nazwę wydawnictwa i miejsce wydania oraz spis treści (w wypadku książki),
- w przypadku rozprawy naukowej albo opublikowanej pracy akademickiej (np. magisterskiej): imię i nazwisko autora, jego afiliację, tytuł publikacji i jej podtytuł, instytucję naukową, na której została dopuszczona, rok złożenia lub publikacji (w tym ostatnim wypadku także wydawnictwo), miejsce przechowywania lub dostępu do rozprawy, jej spis treści i streszczenie albo wprowadzenie),
- w przypadku artykułu lub innego typu opracowania: imię i nazwisko autora, rok publikacji, tytuł publikacji, ewentualnie także podtytuł, nazwę czasopisma i numer danego zeszytu albo tomu, albo tytuł i pełne referencje dzieła zbiorowego, w którym została zamieszczona, wydawnictwa i miejsca wydania oraz streszczenie artykułu).

Adres do przesyłania informacji: armin@turystykakulturowa.org

Armin Mikos v. Rohrscheidt, 1 sierpnia 2012